Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έκτο τμήμα)

της 20ής Σεπτεμβρίου 2012*

«Κρατικές ενισχύσεις — Ενίσχυση που φέρεται να εφαρμόζει η Γαλλία υπό τη μορφή έμμεσης απεριόριστης εγγυήσεως υπέρ της La Poste η οποία απορρέει από τη νομική μορφή αυτής ως νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου ειδικού σκοπού — Απόφαση κηρύσσουσα την ενίσχυση ασύμβατη με την εσωτερική αγορά — Προσφυγή ακυρώσεως — Έννομο συμφέρον — Παραδεκτό — Βάρος αποδείξεως της υπάρξεως κρατικής ενισχύσεως — Πλεονέκτημα»

Στην υπόθεση T-154/10,

Γαλλική Δημοκρατία, εκπροσωπούμενη αρχικώς από την E. Belliard, τον G. de Bergues, την B. Beaupère-Manokha, τον J. Gstalter και τον S. Menez, και εν συνεχεία από τους Belliard, de Bergues, Gstalter και Menez,

προσφεύγουσα,

κατά

Ευρωπαϊκής Επιτροπής, εκπροσωπούμενης από τους B. Stromsky και D. Grespan,

καθής,

με αντικείμενο προσφυγή για την ακύρωση της αποφάσεως 2010/605/ΕΕ της Επιτροπής, της 26ης Ιανουαρίου 2010, σχετικά με την κρατική ενίσχυση C 56/07 (πρώην E 15/05) που χορήγησε η Γαλλία στην επιχείρηση La Poste (ΕΕ L 274, σ. 1),

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα),

συγκείμενο από τους H. Kanninen, πρόεδρο, N. Wahl (εισηγητή) και S. Soldevila Fragoso, δικαστές,

γραμματέας: C. Kristensen, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 19ης Μαρτίου 2012,

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

Απόφαση

Ιστορικό της διαφοράς

Εθνικό δίκαιο διέπον το νομικό καθεστώς της La Poste

Το νομικό καθεστώς της La Poste από 1ης Ιανουαρίου 1991 και οι έννομες συνέπειές του

1 Κατ' εφαρμογή του γαλλικού νόμου 90-568, της 2ας Ιουλίου 1990, σχετικά με την οργάνωση της δημόσιας υπηρεσίας των ταχυδρομείων και των τηλεπικοινωνιών (*JORF* της 8ης Ιουλίου 1990, σ. 8069), η πρώην γενική διεύθυνση τηλεπικοινωνιών, που υπαγόταν έως τότε στο αρμόδιο για τα ταχυδρομεία και τις τηλεπικοινωνίες Υπουργείο, μετετράπη, από την 1η Ιανουαρίου 1991, σε δύο αυτοτελή νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου: τη France Télécom και τη La Poste. Ο εν λόγω νόμος επέτρεπε ρητώς στη La Poste να ασκεί, εκτός από αποστολές δημόσιας υπηρεσίας, ορισμένες δραστηριότητες ανοικτές στον ανταγωνισμό.

2 Κατά το άρθρο 1 της υπουργικής αποφάσεως της 31ης Δεκεμβρίου 1990, για την παροχή κρατικής εγγυήσεως στα ομόλογα της PTT και στα αποταμιευτικά ομόλογα της PTT που εκδόθηκαν πριν την 31η Δεκεμβρίου 1990 (*JORF* της 18ης Ιανουαρίου 1991, σ. 917), «το κράτος παρέχει την άνευ όρων εγγύησή του στην υπηρεσία τόκων, αποσβέσεως, επιδοτήσεων, προμηθειών, εξόδων και συμπληρωμάτων ομολόγων και αποθεματικών ομολόγων PTT που έχουν εκδοθεί πριν την 31η Δεκεμβρίου 1990, προς τον σκοπό της συμβολής στις επενδυτικές δαπάνες του συμπληρωματικού προϋπολογισμού των ταχυδρομείων και των τηλεπικοινωνιών, κατ' εφαρμογή του άρθρου L. 127 του code des postes et télécommunications [κώδικα ταχυδρομείων και τηλεπικοινωνιών] […], και μεταφέρθηκαν στη La Poste, κατ' εφαρμογή του άρθρου 22 του νόμου της 2ας Ιουλίου 1990».

3 Με απόφαση της 18ης Ιανουαρίου 2001 το Cour de cassation (δεύτερο τμήμα αστικών διαφορών) δέχτηκε ότι η La Poste πρέπει να εξομοιώνεται καταρχήν με τα δημόσια νομικά πρόσωπα βιομηχανικού και εμπορικού χαρακτήρα (établissement public à caractère industriel et commercial στο εξής: EPIC).

4 Στο γαλλικό διοικητικό δίκαιο τα EPIC είναι νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τα οποία έχουν νομική προσωπικότητα διακριτή από αυτή του κράτους και οικονομική αυτοτέλεια, καθώς και ειδικές κατ' ανάθεση αρμοδιότητες, οι οποίες περιλαμβάνουν γενικώς την άσκηση μιας ή περισσότερων αποστολών δημόσιας υπηρεσίας.

5 Η νομική μορφή των EPIC συνεπάγεται ορισμένες έννομες συνέπειες, ήτοι μεταξύ άλλων:

— την αδυναμία εφαρμογής των διαδικασιών αφερεγγυότητας και πτωχεύσεως του κοινού δικαίου [βλ., ειδικότερα, το άρθρο 2 του νόμου 85-98, της 25ης Ιανουαρίου 1985, περί δικαστικής εξυγιάνσεως και εκκαθαρίσεως των προβληματικών επιχειρήσεων (*JORF* της 26ης Ιανουαρίου 1985, σ. 1097), νυν άρθρο L. 620-2 του code de commerce (εμπορικού κώδικα)],

— την εφαρμογή του νόμου 80-539, της 16ης Ιουλίου 1980, σχετικά με τις χρηματικές ποινές που επιβάλλονται σε διοικητικά ζητήματα και σχετικά με την εκτέλεση των αποφάσεων από τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (*JORF* της 17ης Ιουλίου 1980, σ. 1799), καθώς και τον ορισμό του κράτους ως αρμόδιου σε τελευταίο βαθμό για την αποπληρωμή των συμβατικών οφειλών [βλ. άρθρο 1, παράγραφος II, του νόμου 80-539· άρθρο 3-1, τέταρτο και πέμπτο εδάφιο, του διατάγματος 81-501, της 12ης Μαΐου 1981, εκτελεστικού του νόμου 80-539 (*JORF* της 14ης Μαΐου 1981, σ. 1406), και άρθρο 10 του διατάγματος 2008-479, της 20ής Μαΐου 2008 (περί καταργήσεως του διατάγματος 81-501), σχετικά με την εκτέλεση των χρηματικών ποινών που επιβάλλονται σε δημόσιους φορείς].

Τροποποίηση της νομικής μορφής της La Poste από 1ης Μαρτίου 2010

6 Στις 29 Ιουλίου 2009 η Γαλλική Κυβέρνηση κατέθεσε νομοσχέδιο για τη μετατροπή της La Poste σε ανώνυμη εταιρία. Το νομοσχέδιο αυτό κατέληξε στην έκδοση του νόμου 2010-123, της 9ης Φεβρουαρίου 2010, περί της δημόσιας επιχειρήσεως La Poste και ταχυδρομικών υπηρεσιών (*JORF* της 10ης Φεβρουαρίου 2010, σ. 2321), ο οποίος τέθηκε σε ισχύ την 1η Μαρτίου 2010. Το άρθρο 1-2.I. του νόμου αυτού ορίζει τα εξής:

«Το νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου La Poste μετατρέπεται από την 1η Μαρτίου 2010 σε ανώνυμη εταιρία υπό την επωνυμία La Poste. Το κεφάλαιο της ανήκει στο κράτος, που έχει την πλειοψηφία των μετοχών, και σε άλλα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, εξαιρουμένου του τμήματος του κεφαλαίου το οποίο μπορεί να περιέρχεται στην κατοχή του προσωπικού της εταιρίας υπό τις προβλεπόμενες από τον παρόντα νόμο προϋποθέσεις. Η εν λόγω μετατροπή δεν είναι δυνατό να θίξει τον χαρακτήρα εθνικής δημόσιας υπηρεσίας της La Poste.

[…]

Η συγκεκριμένη μετατροπή δεν συνεπάγεται τη σύσταση νέου νομικού προσώπου. Το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων, δικαιωμάτων, υποχρεώσεων, συμβάσεων, συμφωνιών και αδειών πάσης φύσεως του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου της La Poste, εντός και εκτός Γαλλίας, περιέρχονται αυτομάτως και χωρίς διατυπώσεις στην κυριότητα της ανώνυμης εταιρίας La Poste από την ημερομηνία της μετατροπής. Η μετατροπή δεν ασκεί επιρροή στα περιουσιακά στοιχεία, τα δικαιώματα, τις συμβάσεις, τις συμφωνίες και τις άδειες και δεν συνεπάγεται, ειδικότερα, τροποποίηση των τρεχουσών συμβάσεων και συμφωνιών που έχει συνάψει η La Poste ή οι συνδεόμενες με αυτήν εταιρίες κατά την έννοια των άρθρων L. 233-1 έως L. 233-4 του code de commerce (εμπορικού κώδικα), ούτε τη λύση τους ούτε, ανά περίπτωση, την προκαταβολική αποπληρωμή των οφειλών που αποτελούν αντικείμενο αυτών […]».

Διοικητική διαδικασία

7 Με την από 21 Δεκεμβρίου 2005 απόφαση η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ενέκρινε τη μεταβίβαση των τραπεζικών και χρηματοπιστωτικών δραστηριοτήτων της La Poste στη θυγατρική της εταιρία, La Banque Postale. Στην εν λόγω απόφαση, η Επιτροπή επισήμανε ότι το ζήτημα της απεριόριστης εγγύησης από το κράτος στη La Poste θα αποτελούσε αντικείμενο χωριστής διαδικασίας.

8 Την 21η Φεβρουαρίου 2006 η Επιτροπή ενημέρωσε, σύμφωνα με το άρθρο 17 του κανονισμού (ΕΚ) 659/1999 του Συμβουλίου, της 22ας Μαρτίου 1999, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του άρθρου [88 ΕΚ] (ΕΕ L 83, σ. 1), τις γαλλικές αρχές για τα προκαταρκτικά συμπεράσματά της όσον αφορά την ύπαρξη απεριόριστης εγγύησης η οποία απορρέει από τη νομική μορφή της La Poste και συνιστά κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 1, της ΣΛΕΕ, και τις κάλεσε να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους. Κρίνοντας ότι η υποτιθέμενη εγγύηση υπήρχε πριν την 1η Ιανουαρίου 1958, ημερομηνία θέσεως σε ισχύ της Συνθήκης ΕΚ στη Γαλλία, η Επιτροπή εφάρμοσε τους διαδικαστικούς κανόνες για τις υφιστάμενες ενισχύσεις.

9 Η απάντηση των γαλλικών αρχών προς την πρόσκληση αυτή περιήλθε στην Επιτροπή στις 24 Απριλίου 2006.

10 Στις 4 Οκτωβρίου 2006 η Επιτροπή κάλεσε, βάσει του άρθρου 18 του κανονισμού 659/1999, μεταξύ άλλων, τη Γαλλική Δημοκρατία να καταργήσει, το αργότερο έως την 31η Δεκεμβρίου 2008, την εγγύηση της οποίας απήλαυε η La Poste, δυνάμει του οργανισμού της, ως προς όλες τις αναλαμβανόμενες από αυτή δεσμεύσεις.

11 Στις 6 Δεκεμβρίου 2006 περιήλθε στην Επιτροπή υπόμνημα των γαλλικών αρχών που αμφισβητούσε τα συμπεράσματα τα οποία διατύπωνε η Επιτροπή στην επιστολή της 4ης Οκτωβρίου 2006 και πρότεινε τη διεξαγωγή συζητήσεως για την άρση των αμφιβολιών της όσον αφορά την ύπαρξη απεριόριστης εγγυήσεως του γαλλικού κράτους υπέρ της La Poste.

12 Στις 20 Δεκεμβρίου 2006 πραγματοποιήθηκε συνεδρίαση μεταξύ των υπηρεσιών της Επιτροπής και των γαλλικών αρχών.

13 Με το από 16 Ιανουαρίου 2007 έγγραφο οι γαλλικές αρχές, αμφισβητώντας τα συμπεράσματα της Επιτροπής, αλλά και προκειμένου να διευκρινίσουν την εμβέλεια του νόμου 80-539, υπέβαλαν στη δεύτερη σχέδιο τροποποιήσεως του διατάγματος 81-501.

14 Κατόπιν εξετάσεως των πληροφοριών και των διευκρινίσεων που παρέσχαν οι γαλλικές αρχές την 1η Φεβρουαρίου και την 16η Μαρτίου 2007, με αντικείμενο, μεταξύ άλλων, το ζήτημα της ενδεχόμενης ευθύνης του Δημοσίου σε περίπτωση ανεπάρκειας του ενεργητικού της La Poste, η Επιτροπή την ενημέρωσε, με το από 29 Νοεμβρίου 2007 έγγραφο, σχετικά με την απόφασή της να κινήσει την επίσημη διαδικασία έρευνας, που προβλέπει το άρθρο 88, παράγραφος 2, ΕΚ. Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* στις 3 Ιουνίου 2008 (ΕΕ C 135, σ. 7), η δε Επιτροπή κάλεσε τους τρίτους ενδιαφερόμενους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους επί των ως άνω μέτρων.

15 Η Επιτροπή δεν έλαβε τις παρατηρήσεις των ενδιαφερομένων όσον αφορά το εν λόγω μέτρο. Αντιθέτως, οι γαλλικές αρχές υπέβαλαν παρατηρήσεις με το από 23 Ιανουαρίου 2008 έγγραφο. Εξάλλου, η Επιτροπή ανέθεσε, κατόπιν διαγωνισμού, σε πραγματογνώμονα τη σύνταξη μελέτης σχετικά με την απεριόριστη εγγύηση της Γαλλικής Δημοκρατίας στην εταιρία La Poste. Ο πραγματογνώμονας κατέθεσε την έκθεσή του στις 17 Νοεμβρίου 2008.

16 Μετά τη δημοσίευση στον Τύπο πληροφοριών σχετικά με την κατάθεση νομοσχεδίου για την αλλαγή του καθεστώτος της La Poste από τη Γαλλική Δημοκρατία, η Επιτροπή υπέβαλε στις γαλλικές αρχές, στις 20 Ιουλίου 2009, το ερώτημα εάν δέχονταν να αναλάβουν τη δέσμευση να μετατρέψουν τη La Poste σε ανώνυμη εταιρία υποκείμενη στις δικαστικές διαδικασίες εξυγιάνσεως και εκκαθαρίσεως επιχειρήσεων του κοινού δικαίου. Με το ίδιο έγγραφο, η Επιτροπή διαβίβασε στις γαλλικές αρχές την έκθεση του πραγματογνώμονά της.

17 Με υπόμνημα που διαβιβάστηκε στις 31 Ιουλίου 2009, οι γαλλικές αρχές ενημέρωσαν την Επιτροπή ότι το Υπουργικό Συμβούλιο της 29ης Ιουλίου 2009 κατήρτισε νομοσχέδιο αναφορικά με τη La Poste και τις ταχυδρομικές υπηρεσίες, το οποίο προέβλεπε, μεταξύ άλλων, τη μετατροπή της La Poste σε ανώνυμη εταιρία από 1ης Ιανουαρίου 2010. Οι γαλλικές αρχές ανέφεραν, εξάλλου, ότι θα υπέβαλαν τις παρατηρήσεις τους για την έκθεση του πραγματογνώμονα της Επιτροπής.

18 Μετά από δύο έγγραφες οχλήσεις της Επιτροπής της 9ης Σεπτεμβρίου και της 6ης Οκτωβρίου 2009, η Γαλλική Δημοκρατία υπέβαλε, με το από 27 Οκτωβρίου 2009 υπόμνημα, τις παρατηρήσεις της σχετικά με την έκθεση που είχε καταρτίσει ο πραγματογνώμονας της Επιτροπής και διαβίβασε τη γνωμοδότηση που συνέταξε άλλος πραγματογνώμονας.

19 Στις 11 Δεκεμβρίου 2009 κατατέθηκε τροποποίηση του νομοσχεδίου αναφορικά με την εταιρία La Poste και τις ταχυδρομικές υπηρεσίες, η οποία μετέθετε για τον Μάρτιο του 2010 την ημερομηνία μετατροπής της La Poste σε ανώνυμη εταιρία.

20 Στις 26 Ιανουαρίου 2007 η Επιτροπή εξέδωσε την απόφαση C(2010) 133 σχετικά με την κρατική ενίσχυση C 56/07 (πρώην E 15/05) που χορήγησε η Γαλλία στη La Poste (στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση). Η απόφαση αυτή, υπ' αριθ. 2010/605/ΕΕ, που κοινοποιήθηκε στις γαλλικές αρχές στις 27 Φεβρουαρίου 2010, δημοσιεύθηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* στις 19 Οκτωβρίου 2010 (ΕΕ L 274, σ. 1).

Προσβαλλόμενη απόφαση

21 Η Επιτροπή, αφού υπενθύμισε ότι είχε διεξαχθεί διοικητική διαδικασία (αιτιολογικές σκέψεις 1 έως 17 της προσβαλλομένης αποφάσεως), το περιεχόμενο του επίμαχου μέτρου (αιτιολογικές σκέψεις 18 έως 37 της προσβαλλομένης αποφάσεως) καθώς και τις παρατηρήσεις και εισηγήσεις που διατύπωσαν οι γαλλικές αρχές (αιτιολογικές σκέψεις 38 έως 114 της ίδιας αποφάσεως), προέβη στην εξέταση αυτή καθεαυτή του ζητήματος κατά πόσον υπήρχε, πρώτον, απεριόριστη εγγύηση του Γαλλικού Δημοσίου υπέρ της La Poste (αιτιολογικές σκέψεις 116 έως 255 της προσβαλλομένης αποφάσεως) και, δεύτερον, ανταγωνιστικό πλεονέκτημα απορρέον από την ίδια την εγγύηση (αιτιολογικές σκέψεις 256 έως 300 της εν λόγω αποφάσεως) δυνάμενο να στρεβλώσει τον ανταγωνισμό και να επηρεάσει το εμπόριο (αιτιολογική σκέψη 301 της ίδιας αποφάσεως) υπό την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ.

22 Πρώτον, όσον αφορά την ύπαρξη, εν προκειμένω, απεριόριστης εγγυήσεως, η Επιτροπή, αφού εξέτασε τη μακρά σειρά επιχειρημάτων που προέβαλαν οι γαλλικές αρχές, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η La Poste απήλαυε τέτοιου είδους εγγυήσεων εκ μέρους του Γαλλικού Δημοσίου λόγω ορισμένων ιδιαιτεροτήτων που συνδέονταν αναπόσπαστα με τη νομική της μορφή ως νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου ειδικού σκοπού (βλ., μεταξύ άλλων, αιτιολογικές σκέψεις 251 έως 253 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Κατά την άποψη της Επιτροπής, η εν λόγω εγγύηση δεν συνεπαγόταν απλώς μεταφορά κρατικών πόρων, υπό την έννοια του σημείου 2.1 της ανακοινώσεως 2008/C 155/02 της Επιτροπής για την εφαρμογή των άρθρων 87 [ΕΚ] και 88 [ΕΚ] στις κρατικές ενισχύσεις με τη μορφή εγγυήσεων (ΕΕ 2008, C 155, σ. 10, στο εξής: ανακοίνωση του 2008) (αιτιολογική σκέψη 254 της προσβαλλομένης αποφάσεως), αλλά βάρυνε το Δημόσιο (βλ. αιτιολογική σκέψη 255 της εν λόγω αποφάσεως).

23 Όσον αφορά, ειδικότερα, την αξιολόγηση της υπάρξεως απεριόριστης εγγυήσεως του Γαλλικού Δημοσίου υπέρ των EPIC, η Επιτροπή υπογράμμισε, προκαταρκτικώς, ότι η La Poste δεν υπόκειτο στο κοινό δίκαιο της δικαστικής εξυγιάνσεως και εκκαθαρίσεως προβληματικών επιχειρήσεων και ότι, κατά το σημείο 1.2, δεύτερο εδάφιο, τέταρτη περίπτωση, της ανακοινώσεως του 2008, οι ευνοϊκότεροι όροι πιστώσεως που εξασφαλίζουν επιχειρήσεις το νομικό καθεστώς των οποίων αποκλείει την πτώχευση ή άλλες διαδικασίες αφερεγγυότητας θεωρούνται ενισχύσεις υπό τη μορφή εγγυήσεων. Η Επιτροπή, αφού διαπίστωσε ότι οι γαλλικές αρχές αμφισβητούσαν το συμπέρασμα κατά το οποίο η μη υπαγωγή της La Poste στο κοινό δίκαιο δικαστικής εξυγιάνσεως και εκκαθαρίσεως προβληματικών επιχειρήσεων μπορούσε να εξομοιωθεί με μηχανισμό κρατικής ενισχύσεως υπέρ αυτής, όσον αφορά τόσο την εξόφληση των πιστωτών της όσο και τη μη διάλυσή της σε περίπτωση αφερεγγυότητας, εξέτασε το σύνολο των προβαλλόμενων από τις εν λόγω αρχές επιχειρημάτων (βλ. αιτιολογική σκέψη 117 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

24 Επισήμανε, καταρχάς, ότι, αντιθέτως προς τα επιχειρήματα των γαλλικών αρχών, το γαλλικό δίκαιο δεν απέκλειε την ύπαρξη έμμεσων ενισχύσεων και, πιο συγκεκριμένα, κρατικής εγγυήσεως υπέρ των EPIC, πράγμα που επιβεβαιώνει, μεταξύ άλλων, υπηρεσιακό σημείωμα του γαλλικού Conseil d'État (στο εξής: Conseil d'État) συνταχθέν το 1995 στο πλαίσιο της υποθέσεως «Crédit Lyonnais» (βλ. αιτιολογικές σκέψεις 120 έως 147 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

25 Εξετάζοντας εν συνεχεία τη διαδικασία που θα ακολουθούσε ένας δανειστής της La Poste για την ικανοποίηση της αξιώσεώς του σε περίπτωση κατά την οποία η La Poste αντιμετώπιζε οικονομικές δυσκολίες και αδυνατούσε να εξοφλήσει τις οφειλές της, η Επιτροπή συνήγαγε τα εξής συμπεράσματα:

— τα παραδοσιακά εμπόδια για την εξόφληση οφειλής ενός φορέα ιδιωτικού δικαίου δεν υπάρχουν στην περίπτωση των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ειδικού σκοπού (αιτιολογικές σκέψεις 150 έως 155 της προσβαλλομένης αποφάσεως),

— η διαδικασία εισπράξεως οφειλών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ειδικού σκοπού που έχουν καταδικαστεί με δικαστική απόφαση βάσει του νόμου 80-539 δεν συνεπάγεται σε καμία περίπτωση την παραγραφή της οφειλής (αιτιολογικές σκέψεις 156 έως 184 της προσβαλλομένης αποφάσεως),

— το νομικό καθεστώς ευθύνης του κράτους στο πλαίσιο εφαρμογής της διαδικασίας αποπληρώσεως των οφειλών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ειδικού σκοπού έχει όλα τα χαρακτηριστικά ενός μηχανισμού εγγυήσεων (αιτιολογικές σκέψεις 185 έως 226 της προσβαλλομένης αποφάσεως),

— ακόμη και αν δεν ικανοποιούνταν, ο δανειστής ενός νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου ειδικού σκοπού θα μπορούσε, βάσει της θεωρίας του ευλογοφανούς, να επιδιώξει την παραγωγή έννομων αποτελεσμάτων επικαλούμενος την εύλογη πλάνη του, κατά τον χρόνο χορηγήσεως της πιστώσεως, ότι αυτή θα εξοφλούνταν σε κάθε περίπτωση (αιτιολογικές σκέψεις 227 έως 229 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

26 Τέλος, η Επιτροπή συνήγαγε το συμπέρασμα ότι, ακόμα και αν, στο πλαίσιο εύλογης προθεσμίας και κατόπιν προσφυγής στις διαδικασίες ανακτήσεως που περιέγραψε στις αιτιολογικές σκέψεις 150 έως 229 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ο δανειστής ενός νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου ειδικού σκοπού δεν πετύχαινε την ικανοποίηση της αξιώσεώς του, θα ήταν βέβαιος ότι η αξίωση αυτή δεν θα παραγραφόταν σε καμία περίπτωση, καθώς, κατ' αυτήν, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ειδικού σκοπού θα μεταφέρονταν πάντοτε στο Δημόσιο ή σε άλλο νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου (αιτιολογικές σκέψεις 230 έως 250 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

27 Δεύτερον, η Επιτροπή συνήγαγε το συμπέρασμα ότι οι ευνοϊκότεροι όροι χρηματοδοτήσεως της La Poste λόγω της περί ης ο λόγος απεριόριστης εγγυήσεως συνιστούν επιλεκτικό (αιτιολογική σκέψη 300 της προσβαλλομένης αποφάσεως) πλεονέκτημα (αιτιολογικές σκέψεις 256 έως 299 της προσβαλλομένης αποφάσεως), ικανό να στρεβλώσει τον ανταγωνισμό και να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών (αιτιολογική σκέψη 301 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

28 Όσον αφορά, ειδικότερα, την ύπαρξη πλεονεκτήματος, η Επιτροπή έκρινε, καταρχάς, ότι η επίμαχη εγγύηση ήταν καθοριστικό στοιχείο της στηρίξεως του κράτους, χάρη στο οποίο η La Poste απήλαυε ευνοϊκότερων όρων πιστώσεως σε σχέση με τους όρους υπό τους οποίους θα εξασφάλιζε αν αξιολογούνταν αποκλειστικώς βάσει των δικών της χαρακτηριστικών. Συναφώς, η Επιτροπή υπογράμμισε ότι οι όροι πιστώσεως προσδιορίσθηκαν κατά βάση με γνώμονα την πιστοληπτική της ικανότητα (βλ. αιτιολογική σκέψη 257 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Κατά την Επιτροπή, από ορισμένες αναλύσεις και μεθοδολογίες οργανισμών αξιολογήσεως προκύπτει ότι η επίμαχη εγγύηση, ως καθοριστικό στοιχείο της στηρίξεως του κράτους υπέρ της La Poste, επηρεάζει θετικά την αξιολόγηση της πιστοληπτικής της ικανότητας και, επομένως, τους όρους πιστώσεως που αυτή μπορεί να εξασφαλίσει (αιτιολογικές σκέψεις 258 έως 293 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Η Επιτροπή θεώρησε ότι δεν υποχρεούνταν να αποδείξει, εν προκειμένω, τα συγκεκριμένα αποτελέσματα που είχε η εν λόγω ενίσχυση στο παρελθόν (αιτιολογική σκέψη 298 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Διευκρίνισε, επίσης, ότι λόγω του απεριόριστου χαρακτήρα της εγγυήσεως δεν είναι δυνατό να υπολογιστεί το ποσό της προμήθειας που θα έπρεπε να καταβάλει η La Poste στο Δημόσιο, γεγονός που καθιστούσε αδύνατη την εφαρμογή της διατάξεως μεταβιβάσεως (από το Δημόσιο στη La Poste) που πρότειναν οι γαλλικές αρχές (αιτιολογική σκέψη 299 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

29 Η Επιτροπή, τέλος, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, στον βαθμό που πληρούνταν όλες οι προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, η επίμαχη εγγύηση συνιστούσε κρατική ενίσχυση κατά την έννοια της εν λόγω διατάξεως (αιτιολογική σκέψη 302 της προσβαλλομένης αποφάσεως) και ότι, ακόμη και αν τροποποιούνταν κατά τον τρόπο που εισηγήθηκαν οι γαλλικές αρχές, δεν πληρούσε καμία από τις προϋποθέσεις, ώστε να μπορεί να κηρυχθεί συμβατή με την κοινή αγορά (αιτιολογικές σκέψεις 303 έως 315 της εν λόγω αποφάσεως).

30 Το διατακτικό της προσβαλλομένης αποφάσεως έχει ως εξής:

«Άρθρο 1

Η χορηγούμενη από τη Γαλλία απεριόριστη εγγύηση στη La Poste συνιστά κρατική ενίσχυση ασυμβίβαστη με την εσωτερική αγορά. Η Γαλλία οφείλει να καταργήσει αυτή την ενίσχυση το αργότερο έως τις 31 Μαρτίου 2010.

Άρθρο 2

Η Επιτροπή θεωρεί ότι η πραγματική μετατροπή της La Poste σε ανώνυμη εταιρία θα καταργήσει εκ των πραγμάτων την απεριόριστη εγγύηση την οποία λαμβάνει. Η πραγματική κατάργηση αυτής της απεριόριστης εγγύησης το αργότερο στις 31 Μαρτίου 2010 συνιστά κατάλληλο μέτρο για την εξάλειψη, σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης, της διαπιστωθείσας στο άρθρο 1 κρατικής ενισχύσεως.

Άρθρο 3

Εντός δύο μηνών από την κοινοποίηση της παρούσας αποφάσεως, η Γαλλία διαβιβάζει στην Επιτροπή αναλυτική περιγραφή των μέτρων που έχουν ήδη ληφθεί και αυτών που προβλέπονται για τη συμμόρφωση με την παρούσα απόφαση.

Άρθρο 4

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στη Γαλλική Δημοκρατία.»

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

31 Η Γαλλική Δημοκρατία άσκησε την υπό κρίση προσφυγή με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 2 Απριλίου 2010.

32 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή το Γενικό Δικαστήριο (έκτο τμήμα) αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία. Οι διάδικοι αγόρευσαν και απάντησαν στις ερωτήσεις που τους έθεσε προφορικά το Γενικό Δικαστήριο κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 19ης Μαρτίου 2012.

33 Η Γαλλική Δημοκρατία ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:

— να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση·

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

34 Η Επιτροπή ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:

— να απορρίψει την αγωγή ως απαράδεκτη ή, εν πάση περιπτώσει, ως αβάσιμη,

— να καταδικάσει τη Γαλλική Δημοκρατία στα δικαστικά έξοδα.

Επί του παραδεκτού

35 Η Επιτροπή, χωρίς να προβάλλει ρητώς ένσταση απαραδέκτου δυνάμει του άρθρου 114 του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου, αμφισβήτησε το παραδεκτό της προσφυγής, για τον λόγο ότι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν συνιστά βλαπτική πράξη για τη Γαλλική Δημοκρατία.

Υποστηρίζει, ειδικότερα, ότι η απόφαση αυτή, η οποία αφορά υφιστάμενη ενίσχυση, την οποία οι εθνικές αρχές αποφάσισαν για δικούς τους λόγους να καταργήσουν, δεν παράγει δεσμευτικές έννομες συνέπειες ικανές να θίξουν τα συμφέροντα της Γαλλικής Δημοκρατίας. Συναφώς, η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι κάθε προσφεύγων, συμπεριλαμβανομένων των κρατών μελών, πρέπει να αποδεικνύει ότι η προσβαλλόμενη απόφαση έχει αρνητική και σαφή επίπτωση σε πραγματικά και υφιστάμενα συμφέροντα, πράγμα που δεν αποδείχθηκε εν προκειμένω.

36 Το Γενικό Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι η έννοια του εννόμου συμφέροντος παραπέμπει στην υποχρέωση κάθε φυσικού ή νομικού προσώπου που έχει ασκήσει προσφυγή ακυρώσεως να δικαιολογεί γεγενημένο και ενεστώς έννομο συμφέρον για την ακύρωση της προσβαλλομένης πράξεως. Ένα τέτοιο συμφέρον προϋποθέτει ότι η ακύρωση της πράξεως είναι ικανή αφ' εαυτής να έχει έννομες συνέπειες ή, κατ' άλλη διατύπωση, ότι η προσφυγή είναι ικανή, ως εκ του αποτελέσματός της, να ωφελήσει τον διάδικο που την άσκησε. Επομένως, απόφαση που ικανοποιεί πλήρως αυτόν που ζήτησε την έκδοσή της δεν μπορεί, εξ ορισμού, να τον βλάψει οπότε αυτός δεν έχει έννομο συμφέρον να ζητήσει την ακύρωσή της (βλ. συναφώς, απόφαση του Πρωτοδικείου της 11ης Μαρτίου 2009, T-354/05, TF1 κατά Επιτροπής, Συλλογή 2009, σ. II-471, σκέψεις 84 και 85 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

37 Κατ' αρχάς, υπογραμμίζεται ότι, όπως και το άρθρο 230 ΕΚ, το άρθρο 263 ΣΛΕΕ διακρίνει σαφώς μεταξύ του δικαιώματος ασκήσεως προσφυγής ακυρώσεως των οργάνων της Ένωσης και των κρατών μελών, αφενός, και των φυσικών και νομικών προσώπων, αφετέρου, δεδομένου ότι το δεύτερο εδάφιο του άρθρου αυτού παρέχει, μεταξύ άλλων, σε κάθε κράτος μέλος το δικαίωμα να αμφισβητήσει, με προσφυγή ακυρώσεως, τη νομιμότητα των αποφάσεων της Επιτροπής, χωρίς η άσκηση του δικαιώματος αυτού να εξαρτάται από τη δικαιολόγηση εννόμου συμφέροντος. Κατά συνέπεια, τα κράτη μέλη δεν χρειάζεται να αποδείξουν ότι η πράξη της Επιτροπής την οποία προσβάλλουν παράγει έννομα αποτελέσματα έναντι αυτών για να είναι παραδεκτή η προσφυγή τους. Εντούτοις, για να είναι δυνατή η άσκηση προσφυγής ακυρώσεως κατά πράξεως της Επιτροπής, η πράξη αυτή πρέπει να σκοπεί στην παραγωγή εννόμων αποτελεσμάτων (βλ., κατ' αυτή την έννοια, διάταξη του Δικαστηρίου της 27ης Νοεμβρίου 2001, C-208/99, Πορτογαλία κατά Επιτροπής, Συλλογή 2001, σ. I-9183, σκέψεις 22 έως 24, και απόφαση του Δικαστηρίου της 13ης Οκτωβρίου 2011, C-463/10 P και C-475/10 P, Deutsche Post και Γερμανία κατά Επιτροπής, Συλλογή 2011, σ. I-9639, σκέψη 36 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία), γεγονός που μπορεί να διαπιστωθεί εξετάζοντας την ουσία της.

38 Εν προκειμένω, δεν μπορεί να μη γίνει δεκτό ότι η προσβαλλόμενη απόφαση, που καταλήγει στην ύπαρξη κρατικής ενισχύσεως υπέρ της La Poste υπό τη μορφή απεριόριστης εγγυήσεως και την κηρύσσει ασύμβατη με την κοινή αγορά, προορίζεται εκ των πραγμάτων στο να παράγει έννομα αποτελέσματα και συνιστά πράξη κατά της οποίας μπορεί να ασκηθεί προσφυγή, δυνάμει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ (βλ., κατ' αυτή την έννοια, απόφαση του Δικαστηρίου της 8ης Σεπτεμβρίου 2011, C-279/08 P, Επιτροπή κατά Κάτω Χωρών, Συλλογή 2011, σ. I-7671, σκέψεις 35 έως 42).

39 Κανένα από τα στοιχεία και τα επιχειρήματα που επικαλέστηκε η Επιτροπή δεν μπορεί να αναιρέσει το συμπέρασμα αυτό.

40 Πρώτον, μολονότι, όπως επισήμανε η Επιτροπή, αληθεύει ότι η Γαλλική Κυβέρνηση αποφάσισε, για τους δικούς της λόγους και χωρίς να της έχει επιβάλει οποιοδήποτε περιορισμό η Επιτροπή, όπως αποδεικνύουν το από 29 Ιουλίου 2009 ανακοινωθέν Τύπου της Γαλλικής Κυβερνήσεως και το νομοσχέδιο της ίδιας ημέρας για τη μετατροπή της La Poste σε ανώνυμη εταιρία (βλ. σκέψη 6 ανωτέρω), να καταργήσει το μέτρο που χαρακτηρίσθηκε υφιστάμενη ενίσχυση από την προσβαλλόμενη απόφαση αρκετούς μήνες πριν την έκδοση αυτής, εντούτοις, η Γαλλική Κυβέρνηση υποχρεούνταν νομικώς να εκτελέσει την προσβαλλόμενη απόφαση, η οποία εκδόθηκε πριν μετατραπεί η La Poste σε ανώνυμη εταιρία. Το ενδεχόμενο, που επικαλέστηκε η Επιτροπή, να υπάρξει, κατά την εκτέλεση της προσβαλλομένης αποφάσεως, σύγκλιση των συμφερόντων της Επιτροπής με τα συμφέροντα της Γαλλικής Δημοκρατίας δεν την εμποδίζει να ασκήσει προσφυγή ακυρώσεως κατά της ίδιας αποφάσεως. Όπως ορθώς υπογράμμισε η Γαλλική Δημοκρατία, τέτοιου

είδους προσέγγιση, η οποία συνεπάγεται τον κολασμό των κρατών μελών αναλόγως του αν συμμορφώθηκαν με απόφαση της Επιτροπής λόγω ιδίου συμφέροντος, έχει χαρακτήρα προεχόντως υποκειμενικό. Η εξέταση του ζητήματος αν δεδομένη πράξη μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο προσφυγής ακυρώσεως, καθόσον παράγει έννομα αποτελέσματα ή αποβλέπει στην παραγωγή έννομων αποτελεσμάτων ικανών να επηρεάσουν τα συμφέροντα του προσφεύγοντος, πρέπει να βασίζεται σε αντικειμενική εκτίμηση της ουσίας της εν λόγω πράξεως.

41 Δεύτερον, όσον αφορά την επιχειρηματολογία της Επιτροπής κατά την οποία ουδόλως αποδείχθηκε ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είχε αρνητική και σαφή επίπτωση σε πραγματικά και υφιστάμενα συμφέροντα της Γαλλικής Δημοκρατίας, συναρτάται στην πραγματικότητα με την προβληματική της υπάρξεως εννόμου συμφέροντος, ζήτημα που δεν πρέπει να συγχέεται με την έννοια της πράξεως κατά της οποίας μπορεί να ασκηθεί προσφυγή και το οποίο, όπως υπομνήσθηκε στη σκέψη 37 ανωτέρω, δεν πρέπει να εξετάζεται στο πλαίσιο προσφυγής ακυρώσεως ασκηθείσας από τα κράτη μέλη.

42 Τρίτον, η νομολογία που επικαλείται η Επιτροπή στερείται σημασίας εν προκειμένω.

43 Όσον αφορά, καταρχάς, την υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση του Δικαστηρίου της 22ας Ιουνίου 2000, C-147/96, Κάτω Χώρες κατά Επιτροπής (Συλλογή 2000, σ. I-4723), αρκεί να διαπιστωθεί ότι ο λόγος που οδήγησε στην απόρριψη της προσφυγής ως απαράδεκτης ενέκειτο στο γεγονός ότι το επίμαχο έγγραφο είχε απλώς προπαρασκευαστικό χαρακτήρα και, συνεπώς, δεν μπορούσε να παραγάγει τέτοιου είδους αποτελέσματα. Το Δικαστήριο συνήγαγε το συμπέρασμα ότι το εν λόγω έγγραφο δεν συνιστούσε οριστική απόφαση δυνάμενη να αποτελέσει αντικείμενο προσφυγής ακυρώσεως (βλ. σκέψη 35 της εν λόγω αποφάσεως).

44 Περαιτέρω, όσον αφορά τη λύση που έγινε δεκτή στην προπαρατεθείσα διάταξη Πορτογαλία κατά Επιτροπής, αυτή βασιζόταν στο γεγονός ότι το προσφεύγον κράτος μέλος είχε ζητήσει να ακυρωθούν οι προσβαλλόμενες αποφάσεις μόνον καθόσον οριζόταν σε αυτές ως αποδέκτης. Πάντως, το Δικαστήριο υπογραμμίζει ότι η διευκρίνιση αυτή δεν παράγει προφανώς αυτοτελείς έννομες συνέπειες. Επισημαίνεται ότι, στο πλαίσιο αυτό, το Δικαστήριο έχει τονίσει ότι, προκειμένου μια πράξη να μπορέσει να αποτελέσει αντικείμενο προσφυγής ακυρώσεως, πρέπει να σκοπεί στην παραγωγή εννόμων αποτελεσμάτων (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 27ης Σεπτεμβρίου 1988, 114/86, Ηνωμένο Βασίλειο κατά Επιτροπής, Συλλογή 1988, σ. 5289, σκέψη 12, της 20ής Μαρτίου 1997, C-57/95, Γαλλία κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. I-1627, σκέψη 7, και της 6ης Απριλίου 2000, C-443/97, Ισπανία κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. I-2415, σκέψεις 27 και 28), μολονότι σε περίπτωση ασκήσεως τέτοιας προσφυγής εκ μέρους κράτους μέλους δεν απαιτείται, τα αποτελέσματα αυτά να αφορούν «το ίδιο το προσφεύγον κράτος» (σκέψη 24 της αποφάσεως).

45 Όσον αφορά την απόφαση του Δικαστηρίου της 18ης Ιουνίου 2002, C-242/00, Γερμανία κατά Επιτροπής (Συλλογή 2002, σ. I-5603), αυτή συναρτάται με μια ιδιαίτερη κατάσταση στο πλαίσιο της οποίας, τόσο από το περιεχόμενο της προσβαλλομένης αποφάσεως όσο και από το πλαίσιο εντός του οποίου εκδόθηκε, προκύπτει ότι η εν λόγω απόφαση δεν είχε ούτε ως αντικείμενο ούτε ως αποτέλεσμα τη σιωπηρή απόρριψη αιτήσεως του οικείου κράτους μέλους (βλ. σκέψη 45 της αποφάσεως). Κατά συνέπεια, η εν λόγω νομολογία ουδόλως στηρίζει τη θέση της Επιτροπής.

46 Το ίδιο ισχύει και στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση του τότε Πρωτοδικείου της 30ής Ιανουαρίου 2002, T-212/00, Nuove Industrie Molisane κατά Επιτροπής (Συλλογή 2002, σ. II-347), στο πλαίσιο της οποίας απορρίφθηκε, ελλείψει εννόμου συμφέροντος, η προσφυγή επιχειρήσεως, ήτοι ιδιώτη και όχι κράτους μέλους, δικαιούχου κοινοποιηθείσας ενισχύσεως για τον λόγο ότι αυτή είχε κηρυχθεί συμβατή με την κοινή αγορά και ότι, εξάλλου, η αξιολόγηση της συμβατότητας ουδόλως είχε θίξει τα συμφέροντα της εν λόγω επιχειρήσεως.

47 Οι εκτιμήσεις αυτές ισχύουν επίσης υπό το πρίσμα των αποφάσεων του Γενικού Δικαστηρίου της 18ης Μαρτίου 2010, T-94/08, Centre de coordination Carrefour κατά Επιτροπής (Συλλογή 2010, σ. II-1015), και T-189/08, Forum 187 κατά Επιτροπής (Συλλογή 2010, σ. II-1039), που απορρίπτουν ως απαράδεκτες, ελλείψει εννόμου συμφέροντος, προσφυγές που άσκησαν φυσικά ή νομικά πρόσωπα.

48 Κατόπιν όλων των προεκτεθέντων, και χωρίς να είναι αναγκαίο να αποφανθεί το Δικαστήριο επί του ζητήματος αν ο σκοπός που επιδιώκει η Γαλλική Δημοκρατία, στο πλαίσιο της υπό κρίση προσφυγής, είναι η ακύρωση αποφάσεως που θα συνιστούσε προηγούμενο όσον αφορά την εξέταση του νομικού καθεστώτος άλλων EPIC, η υπό κρίση προσφυγή πρέπει να κριθεί παραδεκτή.

Επί της ουσίας

49 Προς στήριξη της προσφυγής της, η Γαλλική Δημοκρατία προβάλλει τρεις λόγους ακυρώσεως. Ο πρώτος λόγος ακυρώσεως αντλείται από πλάνη περί το δίκαιο, καθόσον η Επιτροπή δεν απέδειξε επαρκώς κατά νόμον την ύπαρξη κρατικής ενισχύσεως. Με τον δεύτερο λόγο ακυρώσεως η Γαλλική Δημοκρατία υποστηρίζει ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο και περί τα πράγματα, κρίνοντας ότι η La Poste, εκ μόνης της νομικής της μορφής ως EPIC, απήλαυε έμμεσης και απεριόριστης εγγυήσεως για τα χρέη της από το Δημόσιο. Ο τρίτος λόγος ακυρώσεως αντλείται από την απουσία ευνοϊκής μεταχειρίσεως κατά την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ.

Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

50 Το άρθρο 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ προβλέπει ότι «ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό δια της ευνοϊκής μεταχειρίσεως ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής είναι [ασύμβατες] με την κοινή αγορά, κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές».

51 Κατά το σημείο 1.2, δεύτερο εδάφιο, τέταρτη περίπτωση, της ανακοινώσεως του 2008, «[η] Επιτροπή θεωρεί ότι συνιστούν [...] ενίσχυση με τη μορφή εγγύησης οι ευνοϊκότεροι όροι χρηματοδοτήσεως που εξασφαλίζουν επιχειρήσεις των οποίων το νομικό καθεστώς αποκλείει την πτώχευση ή άλλες διαδικασίες αφερεγγυότητας […]».

52 Κατά πάγια νομολογία, ο χαρακτηρισμός ενός μέτρου ως «ενισχύσεως», κατά την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, απαιτεί τη συνδρομή όλων των προβλεπόμενων στη διάταξη αυτή προϋποθέσεων. Καταρχάς, πρέπει να πρόκειται για παρέμβαση εκ μέρους του κράτους ή μέσω δημοσίων πόρων. Δεύτερον, η παρέμβαση αυτή πρέπει να είναι ικανή να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών. Τρίτον, πρέπει να παρέχει πλεονέκτημα στον δικαιούχο. Τέταρτον, πρέπει να νοθεύει ή να απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό (βλ., υπ' αυτή την έννοια, απόφαση του Δικαστηρίου της 24ης Ιουλίου 2003, C-280/00, Altmark Trans και Regierungspräsidium Magdeburg, Συλλογή 2003, σ. I-7747, σκέψεις 74 και 75, και απόφαση του Πρωτοδικείου της 22ας Φεβρουαρίου 2006, T-34/02, Le Levant 001 κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2006, σ. II-267, σκέψη 110).

53 Πρώτον, σκοπός των επιχειρημάτων που προβλήθηκαν προς στήριξη της υπό κρίση προσφυγής είναι να αποδειχθεί, κατ' ουσία, ότι η Επιτροπή συνήγαγε την ύπαρξη πλεονεκτήματος υπέρ της La Poste, το οποίο απορρέει από κρατική εγγύηση έμμεσης και απεριόριστης φύσεως η ύπαρξη της οποίας αμφισβητείται. Τα επιχειρήματα αυτά σχετίζονται, κατ' ουσία, με την κρίση όσον αφορά την ύπαρξη πλεονεκτήματος.

54 Μολονότι η Γαλλική Δημοκρατία αμφισβήτησε επίσης, με το υπόμνημα απαντήσεως, τη σχετική με την ύπαρξη μεταφοράς κρατικών πόρων προϋπόθεση, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η εν λόγω επιχειρηματολογία δεν αποτελεί ανάπτυξη λόγου που προβλήθηκε προηγουμένως, ευθέως ή εμμέσως,

με το εισαγωγικό της δίκης έγγραφο ούτε συνδέεται στενά με τέτοιον λόγο. Συγκεκριμένα, τέτοιου είδους επιχειρηματολογία σχετίζεται με άλλη προϋπόθεση εφαρμογής του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ (βλ., υπ' αυτή την έννοια, απόφαση του Πρωτοδικείου της 4ης Μαρτίου 2009, T-424/05, Ιταλία κατά Επιτροπής, η οποία δεν έχει δημοσιευθεί στη Συλλογή, σκέψεις 103 έως 105).

55 Επομένως, το επιχείρημα που αντλείται από τη μη συνεκτίμηση της σχετικής με τη μεταφορά κρατικών πόρων προϋποθέσεως πρέπει να θεωρηθεί απαράδεκτο, κατά συνδυασμένη εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 44, παράγραφος 1, στοιχείο γ', και του άρθρου 48, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, από τις οποίες προκύπτει ότι το εισαγωγικό της δίκης έγγραφο πρέπει να αναφέρει, μεταξύ άλλων, το αντικείμενο της διαφοράς και να περιέχει συνοπτική έκθεση των ισχυρισμών των οποίων γίνεται επίκληση και ότι απαγορεύεται η προβολή νέων ισχυρισμών κατά τη διάρκεια της δίκης, εκτός αν στηρίζονται σε νομικά και πραγματικά στοιχεία που ανέκυψαν κατά τη διαδικασία (βλ. απόφαση του Πρωτοδικείου της 19ης Σεπτεμβρίου 2000, T-252/97, Dürbeck κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. II-3031, σκέψη 39 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

56 Εν προκειμένω, ούτε αποδείχθηκε ούτε υποστηρίχθηκε ότι ο λόγος που αφορά τη μη μεταφορά κρατικών πόρων στηρίζεται σε νομικά και πραγματικά στοιχεία που ανέκυψαν κατά τη διαδικασία. Ακόμη και αν υποτεθεί ότι η εκπρόθεσμη προβολή του συγκεκριμένου λόγου εξηγείται από την έκδοση, μετά την άσκηση της προσφυγής, της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου της 21ης Μαΐου 2010, T-425/04, T-444/04, T-450/04 και T-456/04, Γαλλία κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 2010, σ. II-2099), στην οποία παρέπεμψε η Επιτροπή με το υπόμνημα απαντήσεώς της, η εν λόγω απόφαση δεν μπορεί να χαρακτηριστεί νέο στοιχείο δυνάμενο να δικαιολογήσει την εκπρόθεσμη προβολή του συγκεκριμένου λόγου. Ειδικότερα, απόφαση του δικαστή της Ένωσης με την οποία απλώς επιβεβαιώνεται μια νομική κατάσταση που ο προσφεύγων γνώριζε, καταρχήν, κατά τον χρόνο ασκήσεως της προσφυγής του δεν μπορεί να θεωρηθεί ως νέο στοιχείο επιτρέπον την προβολή νέου ισχυρισμού (βλ., συναφώς, απόφαση του Δικαστηρίου της 1ης Απριλίου 1982, 11/81, Dürbeck κατά Επιτροπής, Συλλογή 1982, σ. 1251, σκέψη 17, και του Πρωτοδικείου της 11ης Δεκεμβρίου 1996, T-521/93, Atlanta κ.λπ. κατά ΕΚ, Συλλογή 1996, σ. II-1707, σκέψη 39).

57 Η Γαλλική Δημοκρατία, ερωτηθείσα επ' αυτού κατά την επ' ακροατηρίου διαδικασία, παραδέχτηκε ότι η επιχειρηματολογία της αφορούσε αποκλειστικώς τη σχετική με την ύπαρξη πλεονεκτήματος προϋπόθεση υπό την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, πράγμα το οποίο καταχωρίσθηκε στα πρακτικά της επ' ακροατηρίου συζητήσεως.

58 Δεύτερον, όσον αφορά το περιεχόμενο και την έκταση του δικαστικού ελέγχου, καταρχάς, επιβάλλεται η υπόμνηση ότι η έννοια της κρατικής ενισχύσεως, όπως καθορίζεται στη Συνθήκη, έχει νομικό χαρακτήρα και πρέπει να ερμηνεύεται βάσει αντικειμενικών στοιχείων. Για τον λόγο αυτόν, ο δικαστής της Ένωσης οφείλει, κατ' αρχήν και λαμβανομένων υπόψη τόσο των συγκεκριμένων στοιχείων της διαφοράς την οποία εκδικάζει όσο και του τεχνικού ή περίπλοκου χαρακτήρα των εκτιμήσεων της Επιτροπής, να ασκεί πλήρη έλεγχο όσον αφορά το ζήτημα αν ένα μέτρο εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ (βλ., κατ' αυτή την έννοια, αποφάσεις του Δικαστηρίου της 16ης Μαΐου 2000, C-83/98 P, Γαλλία κατά Ladbroke Racing και Επιτροπής, Συλλογή 2008, σ. I-3271, σκέψη 25, και της 22ας Δεκεμβρίου 2008, C-487/06 P, British Aggregates κατά Επιτροπής, Συλλογή 2008, σ. I-10515, σκέψη 111).

59 Περαιτέρω, πρέπει να διευκρινισθεί ότι η νομιμότητα αποφάσεως της Επιτροπής στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων πρέπει να εκτιμάται βάσει των πληροφοριών που είχε στη διάθεσή της η Επιτροπή όταν έλαβε τη σχετική απόφαση (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 10ης Ιουλίου 1986, 234/84, Βέλγιο κατά Επιτροπής, Συλλογή 1986, σ. 2263, σκέψη 16, και της 14ης Σεπτεμβρίου 2004, C-276/02, Ισπανία κατά Επιτροπής, Συλλογή 2004, σ. I-8091, σκέψη 31). Ειδικότερα, συνάγεται το συμπέρασμα ότι, εφόσον η έννοια της κρατικής ενισχύσεως αφορά αντικειμενική κατάσταση η οποία εκτιμάται κατά τον χρόνο εκδόσεως της αποφάσεως της Επιτροπής, οι εκτιμήσεις που έγιναν μέχρι

την εν λόγω ημερομηνία είναι αυτές που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για τη διενέργεια του προμνησθέντος δικαστικού ελέγχου (απόφαση του Δικαστηρίου της 1ης Ιουλίου 2008, C-341/06 P και C-342/06 P, Chronopost και La Poste κατά UFEX κ.λπ., Συλλογή 2008, σ. I-4777, σκέψη 144).

60 Το Γενικό Δικαστήριο κρίνει σκόπιμο να εξετάσει την προσφυγή, αρχίζοντας από τον δεύτερο λόγο ακυρώσεως.

Επί του δεύτερου λόγου ακυρώσεως που αφορά πλάνη περί τα πράγματα και το δίκαιο ως προς την ύπαρξη απεριόριστης εγγυήσεως υπέρ της La Poste

61 Με τον δεύτερο λόγο ακυρώσεως η Γαλλική Δημοκρατία υποστηρίζει ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πλάνη περί τα πράγματα και το δίκαιο κατά την εξέταση του κατά πόσον υπήρχε απεριόριστη και έμμεση εγγύηση του κράτους υπέρ της La Poste. Ο λόγος αυτός διαρθρώνεται σε τέσσερα σκέλη, τα οποία αντιστοιχούν στις πλάνες στις οποίες υπέπεσε η Επιτροπή:

— Διαπιστώνουσα ότι υπάρχει, στο γαλλικό δίκαιο, αρχή έμμεσης κρατικής εγγυήσεως απορρέουσα από το νομικό καθεστώς που διέπει τα ΕΡΙC,

— κατά τον καθορισμό των συνεπειών που έπρεπε να συναχθούν από τη μη εφαρμογή στα ΕΡΙC του κοινού δικαίου δικαστικής εξυγιάνσεως και εκκαθαρίσεως των προβληματικών επιχειρήσεων,

— εξομοιώνοντας τις προϋποθέσεις στοιχειοθετήσεως της ευθύνης του κράτους με μηχανισμό αυτόματης και απεριόριστης εγγυήσεως του παθητικού της La Poste,

— κατά τον καθορισμό των συνεπειών της ενδεχόμενης αποδοχής υποχρεώσεων παροχής υπηρεσιών κοινής ωφέλειας μεταφορών ενός ΕΡΙC υπό καθεστώς εκκαθαρίσεως.

Επί του πρώτου σκέλους που αφορά την ύπαρξη, στο γαλλικό δίκαιο, έμμεσης κρατικής εγγυήσεως απορρέουσας από τη νομική μορφή των ΕΡΙC

62 Η Γαλλική Δημοκρατία υποστηρίζει ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πλάνη, συνάγοντας το συμπέρασμα ότι κατά το γαλλικό δίκαιο υφίσταται έμμεση και απεριόριστη κρατική εγγύηση υπέρ των ΕΡΙC.

63 Προς στήριξη των αιτημάτων της, η Γαλλική Δημοκρατία υποστηρίζει, κατ' ουσία, πρώτον, ότι η νομολογία του Conseil d'État αποκλείει την αρχή περί εγγυήσεως, δεύτερον, ότι το απόσπασμα της ετήσιας εκθέσεως του Conseil d'État του 1995 στο οποίο βασίσθηκε η Επιτροπή στερείται γενικής και δεσμευτικής ισχύος, λαμβανομένης υπόψη μιας γνωμοδοτήσεως που εξέδωσε το Conseil d'État στις 8 Σεπτεμβρίου 2005, τρίτον, ότι το γαλλικό δημοσιονομικό δίκαιο αποκλείει καταρχήν κάθε έννοια «έμμεσης εγγυήσεως» και, τέταρτον, ότι δεν υφίστανται μέτρα προστατεύοντα τα δικαιώματα των δανειστών των ΕΡΙC σε περίπτωση τροποποιήσεως της νομικής μορφής αυτού.

64 Εν προκειμένω, η διαπίστωση περί υπάρξεως απεριόριστης κρατικής εγγυήσεως προϋποθέτει συγκεκριμένο και λεπτομερή έλεγχο των μηχανισμών που προβλέπει το γαλλικό δίκαιο στην περίπτωση που ένα ΕΡΙC, όπως η La Poste, αποδεικνύεται αφερέγγυο έναντι των δανειστών του.

65 Συναφώς, επιβάλλεται η υπόμνηση ότι, στο πλαίσιο των ένδικων διαφορών στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων, η εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών και των αποδεικτικών στοιχείων υπάγεται στην απόλυτη ελευθερία εκτιμήσεως του Γενικού Δικαστηρίου. Επιπλέον, στο πλαίσιο αυτό, το ζήτημα αν και σε ποιο βαθμό εθνικός κανόνας δικαίου εφαρμόζεται ή όχι στην επίμαχη περίπτωση απόκειται στην εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών εκ μέρους του δικαστή και υπόκειται στους κανόνες για τη διεξαγωγή αποδείξεων και την κατανομή του βάρους αποδείξεως.

66 Εξάλλου, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, αντιθέτως προς ό,τι θα μπορούσε να συναχθεί από την επιχειρηματολογία που ανέπτυξε η Γαλλική Δημοκρατία, η Επιτροπή, προκειμένου να συναγάγει την ύπαρξη, στο γαλλικό δίκαιο, της αρχής της έμμεσης κρατικής εγγυήσεως βασίσθηκε ουσιαστικώς σε έκθεση του Conseil d'État. Από την προσβαλλόμενη απόφαση προκύπτει ότι, προκειμένου να αποδείξει ότι υπήρχε εγγύηση του Δημοσίου υπέρ της La Poste, η Επιτροπή εξέτασε, μεταξύ άλλων, αν, όπως διατείνονταν οι γαλλικές αρχές, το γαλλικό δίκαιο απέκλειε τέτοιου είδους εγγύηση (βλ. αιτιολογικές σκέψεις 120 έως 136 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ούτε από το νομικό πλαίσιο ούτε από τη νομολογία μπορεί να συναχθεί το συμπέρασμα ότι το γαλλικό δίκαιο απέκλειε τη δυνατότητα του κράτους να εγγυηθεί απέναντι στους τρίτους ότι θα εκπληρώσει τις δεσμεύσεις που έχουν αναλάβει τα EPIC.

67 Το συμπέρασμα αυτό δεν μπορεί να τεθεί εν αμφιβόλω.

68 Πρώτον, όσον αφορά το ζήτημα αν η νομολογία του Conseil d'État αποκλείει την ύπαρξη αρχής περί εγγυήσεως του Δημοσίου υπέρ των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ειδικού σκοπού, από τα δικόγραφα των διαδίκων προκύπτει ότι αυτοί στασιάζουν, κατά βάση, ως προς την ερμηνεία που πρέπει να δοθεί στη νομολογία που απορρέει από την απόφαση του Conseil d'État (Ολομέλεια) της 1ης Απριλίου 1938, Sociétés de l'Hôtel d'Albe (*Recueil des décisions du Conseil d'État,* σ. 341).

69 Από την προαναφερθείσα απόφαση προκύπτει ότι το Conseil d'État αρνήθηκε να κάνει δεκτή την αξίωση ενός δανειστή EPIC που απευθύνεται απευθείας στις υπηρεσίες του Δημοσίου, επισημαίνοντας ότι το δεύτερο δεν μπορούσε να θεωρηθεί ότι υποχρεούται να εξοφλήσει τις συμβατικές οφειλές του εν λόγω νομικού προσώπου. Όπως ανέφερε ορθώς και η Επιτροπή στην αιτιολογική σκέψη 123 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η κατάσταση που εξετάστηκε στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η προαναφερθείσα απόφαση ήταν πολύ διαφορετική από την περίπτωση ενός EPIC που περιέρχεται σε κατάσταση αφερεγγυότητας, η οποία είναι η μόνη που πρέπει να ληφθεί υπόψη προκειμένου να εξετασθεί αν ενεργοποιείται η εγγύηση του Δημοσίου. Το γεγονός ότι, κατά την εν λόγω απόφαση, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, κατά την έννοια του γαλλικού δικαίου, έχουν νομική προσωπικότητα και οικονομική αυτονομία δεν σημαίνει κατ' ανάγκη ότι το Δημόσιο δεν μπορεί να εγγυηθεί, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, την αποπληρωμή των οφειλών των συγκεκριμένων νομικών προσώπων. Επομένως, κατ' ορθή εκτίμηση συνήγαγε η Επιτροπή το συμπέρασμα ότι δεν ήταν δυνατό να συναχθεί από τη νομολογία ο αποκλεισμός της αρχής περί παροχής κρατικής εγγυήσεως υπέρ των EPIC.

70 Δεύτερον, η Γαλλική Δημοκρατία υποστηρίζει ότι εσφαλμένως η Επιτροπή βασίσθηκε σε απόσπασμα της ετήσιας εκθέσεως του Conseil d'État του 1995, ενώ η κανονιστική εμβέλεια και η δεσμευτικότητα της εν λόγω εκθέσεως ήταν αμφίβολες.

71 Το επιχείρημα αυτό δεν μπορεί να γίνει δεκτό για τους εξής λόγους. Καταρχάς, όπως εξάλλου υπογράμμισε και η Επιτροπή, το απόσπασμα στο οποίο παρέπεμψε η Επιτροπή (βλ. αιτιολογική σκέψη 139 της προσβαλλομένης αποφάσεως), το οποίο προέρχεται από υπηρεσιακό σημείωμα συνταχθέν το 1995 επ' ευκαιρία της συστάσεως νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου ο οποίος επρόκειτο να αναλάβει τη χορήγηση οικονομικής ενισχύσεως εκ μέρους του Γαλλικού Δημοσίου με σκοπό την ανόρθωση της Crédit Lyonnais, έχει συνταχθεί κατά μη αμφίσημο τρόπο. Ειδικότερα, από το ως άνω σημείωμα προκύπτει ότι το Conseil d'État επισήμανε ρητώς ότι «η εγγύηση που παρέχει το κράτος στο συγκεκριμένο νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου απορρέει, ελλείψει ρητής νομοθετικής διατάξεως, από την ίδια τη φύση του νομικού προσώπου δημόσιου δικαίου». Επιπλέον, το απόσπασμα της εν λόγω εκθέσεως δεν συνιστά παρά ένα από τα συγκεκριμένα στοιχεία που επικαλέσθηκε η Επιτροπή, προκειμένου να αποδείξει την ύπαρξη εγγυήσεως του Δημοσίου. Συγκεκριμένα, από τις αιτιολογικές σκέψεις 146 και 147 της προσβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει ότι η Επιτροπή παρέπεμψε, προς επίρρωση της θέσεώς της, σε υπηρεσιακό σημείωμα του Γάλλου Υπουργού Οικονομίας, Οικονομικών και Βιομηχανίας, της 22ας Ιουλίου 2003, με αντικείμενο την «[κ]αταγραφή των συστημάτων χορηγήσεως από το [Γαλλικό Δημόσιο] σιωπηρής ή ρητής εγγυήσεως», καθώς και των επισυναπτόμενων σε αυτό εγγράφων. Αντιθέτως προς την υποστηριζόμενη από τη Γαλλική

Δημοκρατία ερμηνεία, το εν λόγω υπηρεσιακό σημείωμα δεν συναρτάται προφανώς αποκλειστικώς προς την περίπτωση κατά την οποία μπορεί να στοιχειοθετηθεί ευθύνη του Γαλλικού Δημοσίου υπό την ιδιότητά του ως μετόχου, ιδίως στο πλαίσιο αγωγής για κάλυψη του παθητικού, καθότι αναφέρεται ρητώς, στο επεξηγηματικό σημείωμά της, στη σύσταση νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ειδικού σκοπού. Τέλος, η από 8 Σεπτεμβρίου 2005 γνωμοδότηση του Conseil d'État δεν μπορεί να ανατρέψει το συμπέρασμα στο οποίο κατέληξε η Επιτροπή. Όπως αναγνώρισε εν μέρει η Γαλλική Δημοκρατία, η γνωμοδότηση αυτή, εκδοθείσα με αφορμή τη σύσταση της Commission de contrôle des assurances, des mutuelles et des institutions de prévoyance (CCAMIP), υπενθυμίζοντας ταυτοχρόνως την αρχή της ευθύνης κάθε νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου για τις αγωγές αποζημιώσεως που θα μπορούσαν να ασκηθούν εναντίον του, δεν αποκλείει καταρχήν την ύπαρξη κρατικής εγγυήσεως δυνάμενης να ενεργοποιηθεί σε περίπτωση αφερεγγυότητας νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου.

72 Τρίτον, η Γαλλική Δημοκρατία διατείνεται ότι, από τη θέση σε ισχύ του οργανικού νόμου της 1ης Αυγούστου 2001 περί δημοσίων οικονομικών (Loi Organique relative aux lois de Finances, LOLF), καμία εγγύηση ή αποδοχή οφειλών τρίτου από το κράτος δεν μπορεί να τεθεί σε εφαρμογή αν ο νόμος περί δημόσιων οικονομικών δεν το επιτρέπει.

73 Η θέση αυτή δεν μπορεί να γίνει δεκτή. Ειδικότερα, από την από 25 Ιουλίου 2001 απόφαση αριθ. 2001-448 DC του Conseil constitutionnel (*Recueil des décisions du Conseil constitutionnel,* σ. 99), προκύπτει ότι σκοπός του άρθρου 61 του LOLF είναι «να διασφαλίζεται ότι το Κοινοβούλιο λαμβάνει γνώση των εγγυήσεων που παρέχει το κράτος και όχι να καταστήσει άκυρες τις εγγυήσεις που χορηγήθηκαν στο παρελθόν χωρίς να έχουν εγκριθεί εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών». Ελλείψει διευκρινίσεων ως προς τη φύση των εγγυήσεων στις οποίες αναφέρεται το Conseil constitutionnel στην εν λόγω απόφαση, επ' ουδενί μπορεί να συναχθεί το συμπέρασμα ότι οι έμμεσες εγγυήσεις που κάλυπταν οφειλές προγενέστερες της θέσεως σε ισχύ του LOLF (1η Ιανουαρίου 2005) είχαν επίσης καταστεί άκυρες. Συναφώς, η Επιτροπή, κατ' ορθή εκτίμηση, επισήμανε, στην αιτιολογική σκέψη 126 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι, προκειμένου να κριθεί αν η έμμεση εγγύηση του Δημοσίου υπέρ της La Poste είχε καταστεί ανενεργή δυνάμει του LOLF, ως σημείο αναφοράς θα έπρεπε να είχε ληφθεί η ημερομηνία κατά την οποία η La Poste άρχισε να απολαύει της εγγυήσεως αυτής και όχι οι ημερομηνίες κατά τις οποίες αναλήφθησαν οι συμβατικές οφειλές της La Poste.

74 Μολονότι, όπως υπογράμμισε η Γαλλική Δημοκρατία, ο πραγματογνώμων που διόρισαν οι γαλλικές αρχές εξέφρασε τις αμφιβολίες του ως προς το αν οι λόγοι που ώθησαν το Conseil constitutionnel να δεχθεί ότι ισχύουν εγγυήσεις η χορήγηση των οποίων δεν είχε εγκριθεί από τον LOLF ισχύουν τόσο για τις έμμεσες όσο και για τις άμεσες εγγυήσεις, η συγκεκριμένη ερμηνεία δεν βρίσκει κανένα στέρεο έρεισμα στο γράμμα της αποφάσεως του Conseil constitutionnel. Αντιθέτως, ορθώς επισήμανε η Επιτροπή, στην αιτιολογική σκέψη 131 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι δεν δεσμευόταν από τον χαρακτηρισμό του μέτρου ως εγγυήσεως δυνάμει της γαλλικής νομοθεσίας ούτε από το γεγονός ότι επρόκειτο για μια εγγύηση εμπίπτουσα στο πεδίο εφαρμογής του LOLF.

75 Τέταρτον, πειστικό δεν είναι ούτε το επιχείρημα κατά το οποίο η απουσία μέτρων αποβλεπόντων στην προάσπιση των δικαιωμάτων των δανειστών των EPIC σε περίπτωση μεταβολής της νομικής τους μορφής, όπως συνέβη στην περίπτωση της μετατροπής των France Télécom, Gaz de France, Électricité de France και Aéroports de Paris σε ανώνυμες εταιρίες, αποτελεί ένδειξη περί της ανυπαρξίας οποιασδήποτε εγγυήσεως.

76 Το γεγονός ότι το Γαλλικό Δημόσιο αποφάσισε να παράσχει ρητές εγγυήσεις σε ορισμένες περιπτώσεις δεν αποδεικνύει ότι αποκλειόταν η παροχή έμμεσης εγγυήσεως στην προκείμενη περίπτωση. Εξάλλου, το γεγονός ότι, όπως προκύπτει από πολυάριθμες αποφάσεις του Conseil constitutionnel, οι ενοχικές αξιώσεις προστατεύονται συνταγματικώς στο γαλλικό δίκαιο ακριβώς όπως και το δικαίωμα της ιδιοκτησίας δεν είναι ικανό να ανατρέψει αυτό το συμπέρασμα. Εντούτοις, η νομολογία του Conseil constitutionnel που επικαλείται η Γαλλική Δημοκρατία δεν συγκαταλέχθηκε

μεταξύ των στοιχείων που προσκομίσθηκαν στην Επιτροπή και, επομένως, είχε στη διάθεσή της κατά τον χρόνο εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως. Ως εκ τούτου, κατά τη νομολογία που παρατέθηκε στην ανωτέρω σκέψη 59, η συναρτώμενη προς την προστασία των ενοχικών αξιώσεων νομολογία του Conseil constitutionnel δεν συγκαταλέγεται μεταξύ των στοιχείων υπό το πρίσμα των οποίων θα έπρεπε να εξετασθεί η νομιμότητα της προσβαλλομένης αποφάσεως.

77 Όσον αφορά την παραπομπή εκ μέρους της Γαλλικής Δημοκρατίας στο υπόμνημα απαντήσεώς της, στη μελέτη που εκπόνησε το Conseil d'État σχετικά με τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου ειδικού σκοπού και υιοθέτησε η ολομέλεια του Conseil d'État στις 15 Οκτωβρίου 2009, και κατά την οποία «αυτή καθεαυτή η ύπαρξη κρατικής εγγυήσεως προς τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου ειδικού σκοπού είναι ιδιαιτέρως αμφισβητήσιμη», καθώς και στο επιστημονικό άρθρο που δημοσιεύθηκε στις 28 Ιουνίου 2010 σε συνέχεια της προαναφερθείσας εκθέσεως, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι τα δημοσιεύματα αυτά, ακόμη και αν υποτεθεί ότι η επίκλησή τους είναι δυνατή στο πλαίσιο της παρούσας διαδικασίας, δεν περιέχουν κανένα νέο στοιχείο αναμφισβητήτως πρόσφορο, προκειμένου να κριθεί αν το γαλλικό δίκαιο αποκλείει, καταρχήν, την ύπαρξη έμμεσης κρατικής εγγυήσεως υπέρ των ΕΡΙC. Ειδικότερα, στην εν λόγω μελέτη το Conseil d'État περιορίσθηκε στη διατύπωση εκτιμήσεων γενικού χαρακτήρα ως προς τη δυνατότητα συναγωγής από τη νομολογία της Ένωσης της υπάρξεως κρατικής ενισχύσεως «βάσει στοιχείων σχετιζόμενων αποκλειστικώς με τη νομική μορφή». Λαμβάνοντας θέση ως προς το κατά πόσον το δίκαιο του ανταγωνισμού έθεσε σε κίνδυνο την ύπαρξη των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ειδικού σκοπού, οι συντάκτες της συγκεκριμένης μελέτης επισήμαναν απλώς ότι ήταν σκόπιμο «να μετριασθεί ο κίνδυνος οι σχέσεις μεταξύ του κράτους και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ειδικού σκοπού να χαρακτηρίζονται συστηματικώς κρατικές ενισχύσεις υπό την έννοια του άρθρου 87 [ΕΚ]». Όσον αφορά το επιστημονικό άρθρο που δημοσιεύθηκε στις 28 Ιουνίου 2010, αυτό συναρτάται προς τη συζήτηση που προκάλεσε η δημοσίευση της προαναφερθείσας μελέτης σχετικά με τις προοπτικές των φορέων που έχουν τη μορφή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου ειδικού σκοπού, ιδίως, αλλά όχι αποκλειστικώς, υπό το πρίσμα του δικαίου των κρατικών ενισχύσεων. Ειδικότερα, όσον αφορά την τελευταία αυτή πτυχή, επισημαίνεται ότι δεν έγινε καμία αναφορά σε ένα σημαντικό άξονα της συλλογιστικής που ακολούθησε η Επιτροπή στην προσβαλλόμενη απόφαση, ήτοι στη διαπίστωση ότι φορείς έχοντες τη μορφή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου ειδικού σκοπού, όπως αυτή νοείται στο γαλλικό δημόσιο δίκαιο, δεν μπορούν να υπόκεινται στις διαδικασίες αφερεγγυότητας και πτωχεύσεως του κοινού δικαίου.

78 Από το σύνολο των σκέψεων αυτών προκύπτει ότι η Επιτροπή κατ' ορθή εκτίμηση κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, αντιθέτως προς όσα υποστήριζαν οι γαλλικές αρχές, το γαλλικό δίκαιο δεν απέκλειε τη δυνατότητα του Δημοσίου να παράσχει έμμεση εγγύηση στα ΕΡΙC. Συνεπώς, το πρώτο σκέλος του δευτέρου λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

Επί του δευτέρου σκέλους, κατά το οποίο η Επιτροπή υπέπεσε σε πλάνη περί τα πράγματα και το δίκαιο σχετικά με τις συνέπειες της μη εφαρμογής στη La Poste των γενικώς ισχυουσών διαδικασιών εξυγιάνσεως και εκκαθαρίσεως

79 Η Γαλλική Δημοκρατία φρονεί ότι, αντιθέτως προς την υποστηριζόμενη από την Επιτροπή ερμηνεία, η μη εφαρμογή στη La Poste των διαδικασιών δικαστικής εξυγιάνσεως και εκκαθαρίσεως προβληματικών επιχειρήσεων του ιδιωτικού δικαίου, ήτοι του νόμου 85-98, που συνιστά απλώς ένα «δικονομικό νόμο», δεν σημαίνει ότι η La Poste δεν μπορεί να πτωχεύσει ή να κηρύξει παύση πληρωμών. Η Γαλλική Δημοκρατία υπογραμμίζει ότι ειδικές διαδικασίες, οι οποίες ουδόλως διασφαλίζουν στους δανειστές την ικανοποίηση των αξιώσεών τους, τυγχάνουν εφαρμογής στα ΕΡΙC. Συγκεκριμένα, ο νόμος 80-539 και τα εκτελεστικά αυτού νομοθετικά κείμενα, πρωταρχικός σκοπός των οποίων ήταν να ρυθμίσουν καταστάσεις στο πλαίσιο των οποίων νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, καίτοι φερέγγυα, αρνούνταν να αποπληρώσουν ορισμένες οφειλές καθιέρωσαν σύστημα αναγκαστικής εκτελέσεως, το οποίο παρείχε στην εποπτεύουσα αρχή την εξουσία να υποκαθίσταται στη θέση του διοικητικού συμβουλίου ενός νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου ειδικού σκοπού, ώστε να διατεθούν τα «απαραίτητα

κονδύλια» από τον προϋπολογισμό του προαναφερθέντος νομικού προσώπου, και όχι κρατικοί πόροι, για την ικανοποίηση των ενδεχόμενων δανειστών. Εντούτοις, ο εν λόγω νόμος ουδόλως παρέχει στο κράτος, ο ρόλος του οποίου μπορεί να εξομοιωθεί με αυτόν του εντολοδόχου ad hoc, την ευχέρεια, πολλώ δε μάλλω ουδόλως επιβάλλει την υποχρέωση, να διαθέτει κρατικούς πόρους υπέρ των ενδεχόμενων δανειστών των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ειδικού σκοπού. Η ερμηνεία αυτή ενισχύεται τόσο από τη γνωμοδότηση αριθ. 381-088 του Conseil d'État, της 25ης Μαρτίου 2008, όσο και από τη νομολογία των γαλλικών διοικητικών δικαστηρίων. Τέλος, η ύπαρξη των προγραμμάτων που απαρίθμησε η Επιτροπή στις αιτιολογικές σκέψεις 174 έως 178 της προσβαλλομένης αποφάσεως, τα οποία κατέστησαν δυνατές τις προκαταβολές ποσών από το κράτος σε διακριτούς φορείς που διαχειρίζονται δημόσιες υπηρεσίες, δεν μπορεί να πιστοποιήσει τη θέση σε εφαρμογή μηχανισμού έμμεσης εγγυήσεως.

80 Συναφώς, το Γενικό Δικαστήριο επισημαίνει ότι οι διάδικοι συμφωνούν ότι ο νόμος 85-98 εξαιρούσε από το πεδίο εφαρμογής του το σύνολο των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και, συγκεκριμένα, τα EPIC. Ειδικότερα, δυνάμει του άρθρου 2 του εν λόγω νόμου, νυν άρθρο L. 620-2 του code de commerce, ως είχε έως την 1η Ιανουαρίου 2006, «[η] δικαστική εξυγίανση και εκκαθάριση τυγχάνουν εφαρμογής στους έμπορο, τους εγγεγραμμένους στο "répertoire des métiers", τους γεωργούς και τα νομικά πρόσωπα του ιδιωτικού δικαίου». Η αντίστοιχη διάταξη εν ισχύι κατά τον χρόνο εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως ορίζει, ομοίως, ότι «[η] διαδικασία συνδιαλλαγής τυγχάνει εφαρμογής σε όσους ασκούν εμπορική και βιοτεχνική δραστηριότητα, τους γεωργούς, σε όσα φυσικά πρόσωπα ασκούν ανεξάρτητη επαγγελματική δραστηριότητα, συμπεριλαμβανομένων των ελεύθερων επαγγελμάτων που υπόκεινται σε νομοθετικό ή κανονιστικό καθεστώς ή η άσκησή τους απαιτεί τίτλο σπουδών που αποτελεί αντικείμενο προστασίας, καθώς και στα νομικά πρόσωπα του ιδιωτικού δικαίου». Εξάλλου, από τη νομολογία του γαλλικού Cour de cassation, στην οποία παραπέμπει η Γαλλική Δημοκρατία στα δικόγραφά της, συνάγεται ότι από τα νομοθετικά κείμενα προέκυπτε ότι «η διαχείριση και η μεταβίβαση των μη ανηκόντων σε ιδιώτες περιουσιακών στοιχείων γίνεται με τον τύπο και βάσει των διατάξεων που προσιδιάζουν σε αυτά· ότι, όσον αφορά τα περιουσιακά στοιχεία των νομικών προσώπων του δημοσίου δικαίου, έστω και αν ασκούν βιομηχανική και εμπορική δραστηριότητα, η αρχή του ακατάσχετου των αγαθών αυτών δεν επιτρέπει την εφαρμογή των μέσων αναγκαστικής εκτελέσεως του κοινού δικαίου· ότι απόκειται αποκλειστικώς στον δανειστή υπέρ του οποίου έχει εκδοθεί δικαστική απόφαση, η οποία έχει αποκτήσει ισχύ δεδικασμένου και καταδικάζει, έστω προσωρινώς, ένα νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου στην καταβολή χρηματικού ποσού, να θέσει σε εφαρμογή τις ιδιαίτερης φύσεως διατάξεις του νόμου [80-539]» [βλ. απόφαση του Cour de cassation (πρώτο πολιτικό τμήμα) της 21ης Δεκεμβρίου 1987, Bureau de recherches géologiques et minières (BRGM) c/ Sté Llyod continental, *Bulletin des arrêts de la Cour de cassation* I, αριθ. 348, σ. 249].

81 Οι διάδικοι διαφωνούν, αντιθέτως, όσον αφορά τις συνέπειες της μη εφαρμογής στα EPIC των διαδικασιών δικαστικής εξυγιάνσεως και εκκαθαρίσεως των προβληματικών επιχειρήσεων του ιδιωτικού δικαίου, όσον αφορά τη διαπίστωση του κατά πόσον υπάρχει κρατική εγγύηση υπέρ της La Poste.

82 Επιβάλλεται η επισήμανση, ευθύς εξαρχής, ότι, κατά την προσβαλλόμενη απόφαση (βλ. αιτιολογικές σκέψεις 118 και 119), η Επιτροπή έκρινε ότι, προκειμένου να αποδειχθεί η ύπαρξη εγγυήσεως όσον αφορά την εξόφληση απαιτήσεων ιδιωτών, ήταν σκόπιμο, μετά την εξέταση των εθνικών νομοθετημάτων και της νομολογίας (βλ. πρώτο σκέλος του προπαρατεθέντος δεύτερου λόγου ακυρώσεως), να αναλυθεί αν η ακολουθητέα από δανειστή της La Poste διαδικασία για την αποπληρωμή της απαιτήσεώς του σε περίπτωση που αυτή αντιμετώπιζε οικονομικές δυσκολίες ήταν συγκρίσιμη με αυτή που κινεί ο δανειστής επιχειρήσεως διεπόμενης από το εμπορικό δίκαιο. Αντιθέτως προς ό,τι αφήνει να εννοηθεί η επιχειρηματολογία της Γαλλικής Δημοκρατίας, σκοπός της Επιτροπής δεν ήταν να συναχθεί το συμπέρασμα ότι ένα EPIC δεν μπορεί να κηρύξει πτώχευση, λόγω του ότι εξαιρείται από την εφαρμογή του κοινού δικαίου περί δικαστικής εξυγιάνσεως και εκκαθαρίσεως προβληματικών επιχειρήσεων.

83 Εν προκειμένω, η Επιτροπή συνήγαγε ότι οι δανειστές των ΕΡΙC βρίσκονταν σε ευνοϊκότερη κατάσταση έναντι των δανειστών του κοινού δικαίου, καθότι, αντιθέτως προς ό,τι θα συνέβαινε στο πλαίσιο εφαρμογής του κοινού δικαίου περί διαδικασίας δικαστικής εξυγιάνσεως και εκκαθαρίσεως, η απαίτηση δανειστή ενός νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου ειδικού σκοπού δεν διατρέχει κίνδυνο να διαγραφεί η απαίτησή του συνεπεία της ενεργοποίησης μιας δικαστικής διαδικασίας εκκαθαρίσεως (βλ. αιτιολογική σκέψη 150 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

84 Το συμπέρασμα αυτό πρέπει να γίνει δεκτό. Ειδικότερα, όπως παραδέχτηκε η Γαλλική Δημοκρατία στο δικόγραφο της προσφυγής, ο νόμος 80-539 καθιερώνει ένα μηχανισμό διαφορετικό από αυτόν που προβλέπει το κοινό δίκαιο περί δικαστικής εξυγιάνσεως και εκκαθαρίσεως. Ο εν λόγω νόμος και τα εκτελεστικά αυτού νομοθετικά κείμενα θέτουν σε εφαρμογή μια διαδικασία εκπληρώσεως οφειλών η ενεργοποίηση της οποίας, αντιθέτως προς τη διαδικασία εκκαθαρίσεως κατά την έννοια του κοινού δικαίου, δεν καταλήγει στη διαγραφή των αξιώσεων, αλλά στη χειρότερη περίπτωση στην αναβολή της εξοφλήσεώς τους. Επομένως, οι δανειστές των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ειδικού σκοπού περιέρχονται εκ των πραγμάτων σε ευνοϊκότερη θέση σε σχέση με τους δανειστές των προσώπων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του νόμου 85-98, οι αξιώσεις των οποίων ενδέχεται, σε περίπτωση ανεπάρκειας των στοιχείων του ενεργητικού του οφειλέτη φυσικού ή νομικού προσώπου, να διαγραφούν.

85 Όπως προκύπτει από την περιγραφή των διαδικασιών οι οποίες εφαρμόζονται στα ΕΡΙC δυνάμει του νόμου 80-539 (βλ., μεταξύ άλλων, αιτιολογικές σκέψεις 23 έως 28 της προσβαλλομένης αποφάσεως), σε περίπτωση ανεπάρκειας των στοιχείων του ενεργητικού ενός ΕΡΙC, είτε αναβάλλεται η αποπληρωμή των αξιώσεων είτε η αρμόδια εποπτεύουσα αρχή διαθέτει πόρους για την ικανοποίηση των αξιώσεων. Ως εκ τούτου, οι δανειστές των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ειδικού σκοπού περιάγονται εκ των πραγμάτων σε ευνοϊκότερη θέση έναντι των δανειστών ιδιωτών.

86 Εξάλλου, όπως επισήμανε η Γαλλική Δημοκρατία, πράγμα που, εξάλλου, δεν αμφισβήτησε η Επιτροπή (βλ. ιδίως αιτιολογική σκέψη 160 της προσβαλλομένης αποφάσεως), μολονότι ο νόμος 80-539 δεν προβλέπει ρητώς ότι το κράτος υποχρεούται να διαθέτει κρατικούς πόρους για την αναγκαστική εκτέλεση δικαστικής αποφάσεως κατ' εφαρμογή του άρθρου 1-ΙΙ του προαναφερθέντος νόμου, η Επιτροπή, κατ' ορθή εκτίμηση, υποστήριξε ότι, σε περίπτωση εξαντλήσεως των ίδιων πόρων του, τα χρέη του οφειλέτη νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου ειδικού σκοπού θα εξοφλούνταν, κατά πάσα πιθανότητα, με κρατικούς πόρους.

87 Συναφώς, η Επιτροπή, κατ' ορθή εκτίμηση, μνημόνευσε, στις αιτιολογικές σκέψεις 174 έως 176 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ορισμένες αποστολές και οικονομικά προγράμματα, προκειμένου να καταστήσει σαφή την ύπαρξη κρατικών πόρων δυνάμενων να διατεθούν για την εξόφληση οφειλών σε περίπτωση περιελεύσεως των ΕΡΙC σε κατάσταση αδυναμίας πληρωμής και, κατά συνέπεια, την αποτελεσματικότητα της έμμεσης κρατικής εγγυήσεως υπέρ των τελευταίων.

88 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, πρέπει να γίνουν δεκτά ως ενδείξεις περί υπάρξεως απεριόριστης κρατικής εγγυήσεως υπέρ των ΕΡΙC, τα παρατιθέμενα στις αιτιολογικές σκέψεις 179 και 180 της προσβαλλομένης αποφάσεως συμπεράσματα, όσον αφορά τις συνέπειες που απορρέουν από την εφαρμογή του νόμου 80-539.

Όσον αφορά το τρίτο σκέλος κατά το οποίο η Επιτροπή υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο εξομοιώνοντας τη δυνατότητα θεμελιώσεως ευθύνης του Δημοσίου σε περίπτωση περιελεύσεως των ΕΡΙC σε κατάσταση αδυναμίας πληρωμής με μηχανισμό αυτόματης και απεριόριστης εγγυήσεως του παθητικού

89 Με το τρίτο σκέλος του δεύτερου λόγου ακυρώσεως, η Γαλλική Δημοκρατία υποστηρίζει, αντιθέτως προς όσα διατείνεται η Επιτροπή, ότι οι δανειστές της La Poste δεν μπορούν να υπολογίζουν σε συστηματική ενεργοποίηση της ευθύνης του Δημοσίου σε περίπτωση αφερεγγυότητας της πρώτης.

Αμφισβητεί, ιδίως, το συμπέρασμα ότι είναι δυνατό να θεμελιωθεί αυτομάτως ευθύνη του Δημοσίου, αποκλειστικώς και μόνο λόγω της οικονομικής καταστάσεως στην οποία έχει περιέλθει νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, η οποία δεν του επιτρέπει να εξοφλήσει τις οφειλές του. Κατά τη Γαλλική Δημοκρατία, η θεμελίωση της ευθύνης του Δημοσίου, η οποία υπόκειται σε αυστηρές προϋποθέσεις κατά τη νομολογία του Conseil d'État, δεν μπορεί να εξομοιώνεται με μηχανισμό αυτόματης και απεριόριστης εγγυήσεως. Συναφώς, ισχυρίζεται ότι η θεμελίωση της ευθύνης του Δημοσίου προϋποθέτει, αφενός, ότι η ζημία που υπέστη ο δανειστής έχει χαρακτήρα ασυνήθη και ειδικό και, αφετέρου, ότι υφίσταται άμεση αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της πράξεως ή της παραλείψεως του Δημοσίου και της βλάβης που υπέστησαν οι ζημιωθέντες.

90 Προκαταρκτικώς, επιβάλλεται η υπόμνηση ότι θα μπορούσε να διαπιστωθεί η ύπαρξη εγγυήσεως του Δημοσίου μόνον αν αποδεικνυόταν, βάσει αντικειμενικών στοιχείων, ότι το Δημόσιο ανέλαβε τη νομική υποχρέωση να εξοφλήσει τους δανειστές ενός EPIC, όπως αυτό περί του οποίου πρόκειται στην υπό κρίση υπόθεση (βλ., κατ' αυτή την έννοια, απόφαση του Πρωτοδικείου της 26ης Ιουνίου 2008, T-442/03, SIC κατά Επιτροπής, Συλλογή 2008, σ. II-1161, σκέψη 126).

91 Εν προκειμένω, οι διάδικοι συμφωνούν ότι υπάρχουν χωρίς αμφιβολία διαφορές μεταξύ, αφενός, μηχανισμού εγγυήσεως συνιστάμενου στην αυτόματη και απεριόριστη υποκατάσταση οφειλέτη σε περίπτωση περιελεύσεως αυτού σε κατάσταση αδυναμίας εκπληρώσεως των οικονομικών του υποχρεώσεων και, αφετέρου, καθεστώτος ευθύνης, που στηρίζεται σε γενεσιουργό αιτία δυνάμενη να καταλογισθεί ευθέως στον υπαίτιο και το οποίο προϋποθέτει τη συνεκτίμηση δεδομένων αναλόγως των ειδικών περιστάσεων κάθε περιπτώσεως.

92 Όσον αφορά την προσβαλλόμενη απόφαση, η συλλογιστική της Επιτροπής βασίζεται στην απόφαση του Conseil d'État, της 18ης Νοεμβρίου 2005, Société fermière de Campoloro et autre (*Recueil des décisions du Conseil d'État,* σ. 515), κατά τη σκέψη 124 της οποίας το καθεστώς ευθύνης του Δημοσίου στο πλαίσιο εφαρμογής της διαδικασίας αποπληρωμής των οφειλών νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου ειδικού σκοπού εμφανίζει όλα τα χαρακτηριστικά ενός μηχανισμού εγγυήσεων. Η θέτουσα την αρχή αυτή σκέψη της εν λόγω αποφάσεως έχει ως εξής:

«Επειδή, με τις διατάξεις αυτές, πρόθεση του νομοθέτη ήταν να παράσχει στον αντιπρόσωπο του Δημοσίου την εξουσία, σε περίπτωση αδυναμίας ενός φορέα της περιφερειακής διοικήσεως, να εξασφαλίσει την εκτέλεση μιας δικαστικής αποφάσεως με ισχύ δεδικασμένου, και κατόπιν οχλήσεως, να υποκατασταθεί στη θέση του εν λόγω φορέα, προκειμένου να αποδεσμεύσει ή να δημιουργήσει τους πόρους για την πλήρη εκτέλεση αυτής της δικαστικής αποφάσεως· ότι για τον σκοπό αυτόν, ο αντιπρόσωπος του Δημοσίου οφείλει να λάβει, υπό τον έλεγχο του δικαστή, τα απαραίτητα μέτρα, λαμβάνοντας υπόψη την κατάσταση του φορέα περιφερειακής διοίκησης και των απαιτήσεων γενικού συμφέροντος· ότι τα μέτρα αυτά περιλαμβάνουν τη δυνατότητα να προβαίνει στην πώληση περιουσιακών στοιχείων που ανήκουν στον φορέα περιφερειακής διοικήσεως, οσάκις αυτά δεν είναι απολύτως απαραίτητα για την ορθή λειτουργία των δημόσιων υπηρεσιών που εμπίπτουν στις καθ' ύλην αρμοδιότητές του· ότι, εάν ο νομάρχης παραλείπει ή αμελεί να κάνει χρήση των προνομίων που του έχει αναθέσει ο νόμος, ο δανειστής του φορέα περιφερειακής διοικήσεως έχει δικαίωμα να στραφεί κατά του Δημοσίου σε περίπτωση βαριάς αμέλειας κατά την άσκηση της εποπτικής εξουσίας· ότι επιπλέον, σε περίπτωση που, δεδομένης της καταστάσεως του φορέα περιφερειακής διοικήσεως, και ιδίως της ανεπάρκειας των στοιχείων ενεργητικού του, ή για λόγους γενικού συμφέροντος, ο νομάρχης αρνήθηκε νομίμως να λάβει ορισμένα μέτρα για να εξασφαλίσει την πλήρη εκτέλεση της δικαστικής αποφάσεως, η ζημία που προκύπτει για τον δανειστή του φορέα περιφερειακής διοικήσεως μπορεί να θεμελιώσει την ευθύνη της δημόσιας αρχής, εάν η ζημία αυτή έχει ασυνήθη και ειδικό χαρακτήρα.»

93 Η συλλογιστική της Επιτροπής βασίζεται επίσης στο υπηρεσιακό σημείωμα του Conseil d'État του 1995 (αιτιολογική σκέψη 139 της προσβαλλομένης αποφάσεως) καθώς και στην απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου της 26ης Σεπτεμβρίου 2006, Société de gestion du port de Campoloro και Société fermière de Campoloro κατά Γαλλίας (αριθ. 57516/00) (αιτιολογικές σκέψεις 204 επ. της προσβαλλομένης αποφάσεως).

94 Κατ' ορθή εκτίμηση συνήγαγε η Επιτροπή το συμπέρασμα ότι, υπό το πρίσμα των εν λόγω αποφάσεων και του προαναφερθέντος υπηρεσιακού σημειώματος, κατ' ουσία, μπορεί να θεμελιωθεί ευθύνη του Δημοσίου σε περίπτωση που ο μηχανισμός που προβλέπει ο νόμος 80-539 δεν παρέχει τη δυνατότητα ικανοποιήσεως της αξιώσεως δανειστή ενός ΕΡΙC, όπως εν προκειμένω η La Poste.

95 Κανένα από τα επιχειρήματα που προέβαλε η Γαλλική Δημοκρατία δεν είναι ικανό να αναιρέσει το εν λόγω συμπέρασμα.

96 Πρώτον, από τη νομολογία του Conseil d'État, υπόμνηση της οποίας γίνεται στη σκέψη 92 ανωτέρω, προκύπτει ότι ο δανειστής έχει το δικαίωμα να στραφεί κατά του Δημοσίου σε περίπτωση βαριάς αμέλειας κατά την άσκηση της εποπτικής εξουσίας καθώς και το δικαίωμα να επικαλεστεί την ευθύνη της δημόσιας εξουσίας σε περίπτωση που, λαμβανομένης υπόψη της καταστάσεως του επίμαχου νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, ιδίως της ανεπάρκειας των περιουσιακών στοιχειών του, ή από λόγους γενικού συμφέροντος, ο εν λόγω δανειστής υπέστη ασυνήθη και ειδική ζημία απορρέουσα από την άρνηση του νομάρχη να λάβει μέτρα ικανά να διασφαλίσουν τα δικαιώματα του συγκεκριμένου δανειστή.

97 Η έκβαση της ένδικης διαφοράς, στη σχετική με τον λιμένα του Campoloro (Γαλλία) υπόθεση, όπως προκύπτει από την απόφαση Société de gestion du port de Campoloro και Société fermière de Campoloro κατά Γαλλίας, προπαρατεθείσα, συνίστατο στο ότι, παρά τα επιχειρήματα που προέβαλε η προσφεύγουσα, το Δημόσιο ανέλαβε την υποχρέωση να διασφαλίσει την ικανοποίηση των δανειστών, καθιερώνοντας κατά τον τρόπο αυτό την αρχή ότι σε τελευταίο βαθμό είναι δυνατό να στοιχειοθετηθεί ευθύνη του Δημοσίου. Όπως επισημάνθηκε στην σκέψη 208 της προσβαλλομένης αποφάσεως, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου έκρινε, στην προπαρατεθείσα απόφαση, ότι το Δημόσιο όφειλε να διασφαλίσει την αποπληρωμή των οφειλόμενων ποσών στους δανειστές, δεδομένου ότι αυτοί υπέστησαν ειδική και υπέρμετρη επιβάρυνση λόγω της μη καταβολής των ποσών τα οποία έπρεπε να είχαν λάβει.

98 Δεύτερον, όσον αφορά το επιχείρημα ότι η θεμελίωση της ευθύνης του Δημοσίου προϋποθέτει την απόδειξη άμεσης αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της παραβάσεως της υποχρεώσεως που υπέχει το Δημόσιο και της βλάβης που υπέστησαν οι ζημιωθέντες, αρκεί να επισημανθεί ότι, όπως αναγνώρισε η Γαλλική Δημοκρατία, οσάκις ένα ΕΡΙC στο οποίο έχει ανατεθεί αποστολή δημόσιας υπηρεσίας δεν εξοφλεί τις οφειλές του και υποχρεώνεται να τις καταβάλει δυνάμει δικαστικής αποφάσεως, το Δημόσιο υποχρεούται αυτοδικαίως να καταβάλει τα απαραίτητα κονδύλια. Σε περίπτωση που αρνηθεί να αναδεχτεί τις οφειλές του ΕΡΙC, λαμβάνοντας όλα τα απαραίτητα μέτρα, συμπεριλαμβανομένης της πωλήσεως περιουσιακών στοιχείων, περιέρχεται σε κατάσταση δυνάμενη να επισύρει την ευθύνη του. Όπως υπογράμμισε η Επιτροπή, αποκλείεται το ενδεχόμενο το Δημόσιο να υποχρεωθεί να πωλήσει το σύνολο των περιουσιακών αγαθών της La Poste. Σύμφωνα με την επιταγή της συνέχειας των δημόσιων υπηρεσιών, η οποία στο γαλλικό δίκαιο είναι αρχή συνταγματικής αξίας και βαρύνει τις κρατικές αρχές κατά τη θέση σε εφαρμογή του νόμου 80-539, τα περιουσιακά στοιχεία που είναι αναγκαία για την εκπλήρωση μιας αποστολής δημόσιας υπηρεσίας από ένα ΕΡΙC δεν μπορούν να εκχωρηθούν.

99 Τρίτον, η Γαλλική Δημοκρατία υποστηρίζει ότι εσφαλμένως παρέπεμψε η Επιτροπή, αφενός, στη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου σχετικά με τη μη εκτέλεση των δικαστικών αποφάσεων, λόγω της οποίας εθίγει δικαίωμα ιδιοκτησίας, και ειδικότερα στην απόφαση Société de gestion du port de Campoloro και Société fermière de Campoloro κατά Γαλλίας, προπαρατεθείσα (βλ. αιτιολογικές σκέψεις 204 έως 211 της προσβαλλομένης αποφάσεως), και, αφετέρου, στη θεωρία του ευλογοφανούς, κατά την οποία οι δανειστές των ΕΡΙC μπορούν να επικαλεστούν την ύπαρξη δικαιολογημένης εμπιστοσύνης όσον αφορά την ύπαρξη κρατικής εγγυήσεως. Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η εφαρμογή της θεωρίας αυτής δεν προτάθηκε παρά επαλλήλως. Η Επιτροπή επισήμανε σχετικώς, στην αιτιολογική σκέψη 227 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι «[η] εφαρμογή της θεωρίας του ευλογοφανούς επέτρε[πε] την επαλήθευση των αποδεικτικών στοιχείων». Επομένως, το επιχείρημα κατά το οποίο η θεωρία του ευλογοφανούς δεν

είναι δυνατό να εφαρμοστεί σε περίπτωση, όπως η επίδικη, γεννήσεως αξιώσεων, πρέπει να θεωρηθεί αλυσιτελές. Ειδικότερα, μια εσφαλμένη αιτιολογία δεν δικαιολογεί την ακύρωση της οικείας πράξεως εφόσον παρατίθεται επαλλήλως και υπάρχουν και άλλες αιτιολογίες που αρκούν για τη θεμελίωση της πράξεως (βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 7ης Απριλίου 2011, C-321/09 P, Ελλάδα κατά Επιτροπής, που δεν έχει δημοσιευθεί στη Συλλογή, σκέψη 61 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

Επί του τέταρτου σκέλους σχετικά με την πλάνη στην οποία υπέπεσε η Επιτροπή όσον αφορά τις συνέπειες ενδεχόμενης μεταβιβάσεως υποχρεώσεων ενός υπό εκκαθάριση EPIC

100 Η Γαλλική Δημοκρατία υποστηρίζει ότι τυχόν διατήρηση ορισμένων αξιώσεων που σχετίζεται με τις υποχρεώσεις δημόσιας υπηρεσίας της La Poste δεν σχετίζεται με τη νομική μορφή των EPIC. Αναγνωρίζοντας ότι η αρχή της συνέχειας των δημόσιων υπηρεσιών συνεπάγεται, σε περίπτωση λύσεως νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, μεταβίβαση της εν λόγω αποστολής και των διατιθέμενων για την εκπλήρωση αυτής περιουσιακών αγαθών, θεωρεί ότι τίποτε δεν αποκλείει τη λύση EPIC, εφόσον μπορεί να συνεχιστεί η εκπλήρωση της αποστολής δημόσιας υπηρεσίας που το βαρύνει.

101 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η επιχειρηματολογία της Γαλλικής Δημοκρατίας, η οποία δεν είναι ικανή να ανατρέψει το συμπέρασμα ότι η Επιτροπή μπορούσε ορθώς να συναγάγει ότι υπήρχε απεριόριστη κρατική εγγύηση βάσει αποκλειστικώς και μόνον των διαπιστώσεων στις οποίες προέβη στο πλαίσιο των τριών πρώτων σκελών του παρόντος λόγου ακυρώσεως, πρέπει να κηρυχθεί αλυσιτελής (βλ. παρατιθέμενη νομολογία στη σκέψη 99 ανωτέρω).

102 Εν πάση περιπτώσει, η Γαλλική Δημοκρατία αναγνώρισε ρητώς ότι η αρχή της συνέχειας των δημόσιων υπηρεσιών συνεπαγόταν, σε περίπτωση εξαφανίσεως νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου ειδικού σκοπού επιφορτισμένου με αποστολή δημόσιας υπηρεσίας (όπως η La Poste), μεταβίβαση της αποστολής αυτής και των προοριζόμενων για την εκπλήρωσή της αγαθών και, ως εκ τούτου, μεταβίβαση των συναρτώμενων προς την εν λόγω αποστολή δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων. Όμως, η μεταβίβαση των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων που συναρτώνται προς αποστολή δημόσιας υπηρεσίας συνεπάγεται, καταρχήν και όπως προκύπτει από τις διαπιστώσεις της Επιτροπής, την ταυτόχρονη μεταβίβαση των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων του νομικού προσώπου που είναι επιφορτισμένο με τη συγκεκριμένη αποστολή.

103 Από το σύνολο των ανωτέρω εκτιμήσεων προκύπτει ότι ο δεύτερος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

Επί του τρίτου λόγου ακυρώσεως, που αντλείται από την εσφαλμένη ερμηνεία της έννοιας του πλεονεκτήματος υπό την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ

104 Ο τρίτος λόγος ακυρώσεως που επικαλείται η Γαλλική Δημοκρατία διαιρείται σε δύο σκέλη.

Επί του πρώτου σκέλους που αφορά το εσφαλμένο συμπέρασμα της Επιτροπής ότι, έστω και αν θεωρηθεί αποδεδειγμένη, η ύπαρξη κρατικής εγγυήσεως συνεπάγεται πλεονέκτημα υπέρ της La Poste

105 Με το πρώτο σκέλος, η Γαλλική Δημοκρατία θεωρεί ότι, έστω και αν θεωρηθεί αποδεδειγμένη η ύπαρξη απεριόριστης κρατικής εγγυήσεως υπέρ των EPIC, δεν αποδεικνύεται ότι αυτή συνεπάγεται την ύπαρξη πλεονεκτήματος υπέρ της La Poste. Υποστηρίζει, κατ' ουσία, ότι ακριβώς βάσει των αναλύσεων οργανισμών αξιολογήσεως, που απηχούν ευθέως τις θέσεις που είχε υιοθετήσει η Επιτροπή ως προς άλλα EPIC καθώς και η από 4 Οκτωβρίου 2006 σύσταση της Επιτροπής προς τις γαλλικές αρχές (βλ. σκέψη 10 ανωτέρω), έγινε δεκτό ότι υπήρχε εγγύηση και, κατά συνέπεια, πλεονέκτημα υπέρ της La Poste. Συνεπώς, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι είχε χορηγηθεί πλεονέκτημα στη La Poste, ακολουθώντας έναν εντελώς διάλληλο συλλογισμό.

106 Πρέπει να θεωρηθεί ότι η χορήγηση εγγυήσεως υπό όρους που δεν αντιστοιχούν σε αυτούς της αγοράς, όπως είναι η χορηγηθείσα άνευ αντιπαροχής απεριόριστη εγγύηση, είναι, γενικώς, σε θέση να παράσχει πλεονέκτημα στο πρόσωπο που επωφελείται αυτού, υπό την έννοια ότι έχει ως συνέπεια τη βελτίωση της οικονομικής θέσεως του δικαιούχου μέσω της μειώσεως των επιβαρύνσεων που φυσιολογικά βαρύνουν τον προϋπολογισμό του. Σε απάντηση προς το ερώτημα που της τέθηκε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Γαλλική Δημοκρατία δέχτηκε ότι, κατά την ανακοίνωση του 2008, θα μπορούσε να γίνει δεκτό ότι, δεδομένου ότι μια επιχείρηση δεν υπόκειτο, λόγω της νομικής της μορφής, σε πτωχευτική ή αντίστοιχη διαδικασία, ήταν σε θέση να πετύχει ευνοϊκότερους όρους δανεισμού και, κατά συνέπεια, να αντλήσει πλεονεκτήματα, κατά την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ.

107 Συναφώς, πρέπει να επισημανθεί ότι, όπως προκύπτει από πάγια νομολογία, η έννοια της ενισχύσεως είναι ευρύτερη από αυτήν της επιδοτήσεως, δεδομένου ότι περιλαμβάνει όχι μόνον τις θετικές παροχές, όπως είναι οι επιδοτήσεις καθαυτές, αλλά και κρατικές παρεμβάσεις οι οποίες, κατά διαφόρους τρόπους, περιορίζουν τις επιβαρύνσεις που συνήθως βαρύνουν τον προϋπολογισμό μιας επιχειρήσεως και οι οποίες, χωρίς να είναι επιδοτήσεις υπό τη στενή έννοια του όρου, είναι της αυτής φύσεως και επιφέρουν ταυτόσημα αποτελέσματα (βλ. τις αποφάσεις του Δικαστηρίου της 8ης Μαΐου 2003, C-328/99 και C-399/00, Ιταλία και SIM 2 Multimedia κατά Επιτροπής, Συλλογή 2003, σ. I-4035, σκέψη 35, και της 15ης Ιουνίου 2006, C-393/04 και C-41/05, Air Liquide Industries Belgium, Συλλογή 2006, σ. I-5293, σκέψη 29 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Για να κριθεί αν ένα κρατικό μέτρο συνιστά ενίσχυση, πρέπει, κατά πάγια νομολογία, να προσδιορισθεί εάν η ωφελούμενη επιχείρηση αντλεί οικονομικό πλεονέκτημα το οποίο δεν θα είχε αποκομίσει υπό τις συνήθεις συνθήκες της αγοράς (βλ. τις αποφάσεις του Δικαστηρίου της 11ης Ιουλίου 1996, C-39/94, SFEI κ.λπ., Συλλογή 1996, σ. I-3547, σκέψη 60, και Επιτροπή κατά Κάτω Χωρών, προπαρατεθείσα, σκέψη 87 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

108 Πάντως, απεριόριστη κρατική εγγύηση επιτρέπει, μεταξύ άλλων, στη δικαιούχο επιχείρηση να εξασφαλίσει ευνοϊκότερους όρους δανεισμού σε σχέση με αυτούς που θα ελάμβανε βάσει αντικειμενικών κριτηρίων και, επομένως, να μειώσει την πίεση που ασκείται στον προϋπολογισμό της.

109 Διαπιστώνεται ότι η Επιτροπή παρέπεμψε στις θέσεις των οργανισμών αξιολογήσεως και, ειδικότερα, του σημαντικότερου εξ αυτών, αποκλειστικώς προκειμένου να αποδείξει ότι η La Poste εξασφάλισε ευνοϊκότερους όρους πιστώσεως και ότι, επομένως, άντλησε οικονομικό πλεονέκτημα. Η Επιτροπή υπογραμμίζει, συναφώς, ότι, στον βαθμό που η Fitch και η Standard & Poor's είναι δύο σημαντικοί οργανισμοί αξιολόγησης και είναι αποδεδειγμένο ότι η αγορά λαμβάνει υπόψη τις αξιολογήσεις τους προκειμένου να αποφασίσει πόση πίστωση θα χορηγήσει σε μια επιχείρηση, τυχόν καλύτερη αξιολόγηση από αυτούς τους οργανισμούς (από τον ένα ή αμφότερους) σε σχέση με αυτήν που θα λάμβανε ελλείψει της εγγυήσεως είναι ικανή να αποφέρει πλεονέκτημα στη La Poste, το οποίο αυτή δεν θα είχε υπό τις φυσιολογικές συνθήκες της αγοράς.

110 Επομένως εσφαλμένως διατείνεται η Γαλλική Δημοκρατία ότι η Επιτροπή ακολούθησε διάλληλο συλλογισμό. Η παραπομπή στις μεθόδους βαθμολογήσεως των αναγνωρισμένων οργανισμών αξιολογήσεως έγινε αποκλειστικώς προκειμένου να επιβεβαιωθεί ότι η εγγύηση του Δημοσίου υπέρ των EPIC ήταν σε θέση να εξασφαλίσει πλεονέκτημα υπέρ αυτών μέσω ευνοϊκότερων όρων πιστώσεως (βλ., μεταξύ άλλων, αιτιολογική σκέψη 257 της προσβαλλομένης αποφάσεως), και όχι προκειμένου να αποδειχθεί ότι δεν υπήρχε τέτοιου είδους εγγύηση.

111 Εν πάση περιπτώσει, το επιχείρημα ότι οι εν λόγω θέσεις απηχούν απλώς και μόνον τις ανακοινώσεις της Επιτροπής είναι αβάσιμο. Η Γαλλική Δημοκρατία δεν απέδειξε, μεταξύ άλλων, ότι οι οργανισμοί αξιολογήσεως λαμβάνουν υπόψη τυχόν κρατικές εγγυήσεις λόγω της αποφάσεως 2005/145/ΕΚ της Επιτροπής, της 16ης Δεκεμβρίου 2003, για τις κρατικές ενισχύσεις που χορήγησε η Γαλλία στην EDF και στον τομέα των επιχειρήσεων ηλεκτρισμού και αερίου (ΕΕ 2005, L 49, σ. 9). Το γεγονός απλώς και μόνον ότι τα προερχόμενα από οργανισμούς αξιολογήσεως έγγραφα στα οποία παρέπεμψε η Επιτροπή είναι μεταγενέστερα της εν λόγω αποφάσεως δεν επαρκεί προκειμένου να αποδειχθεί ότι η

εν λόγω απόφαση εκδόθηκε λόγω της συνεκτιμήσεως των κρατικών εγγυήσεων από τους οργανισμούς αξιολογήσεως. Συναφώς, δεν μπορεί να προσαφθεί στην Επιτροπή ότι παρέπεμψε σε έγγραφα σύγχρονα της προσβαλλομένης αποφάσεως, αντί εκθέσεων κατά πολύ προγενέστερων της ημερομηνίας εκδόσεως αυτής.

112 Επομένως, το πρώτο σκέλος του τρίτου λόγου ακυρώσεως είναι αβάσιμο.

Επί του δεύτερου σκέλους, που αντλείται από το ότι η Επιτροπή εσφαλμένως κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η υποτιθέμενη κρατική εγγύηση ήταν ικανή να παράσχει πλεονέκτημα στη La Poste λόγω της θετικής επιρροής που ασκούσε στη βαθμολογία της πιστοληπτικής της ικανότητας

113 Με το δεύτερο σκέλος η Γαλλική Δημοκρατία υποστηρίζει ότι η Επιτροπή εσφαλμένως συνήγαγε την ύπαρξη πλεονεκτήματος από τη θετική επιρροή που αυτό μπορούσε να ασκήσει στη βαθμολογία της. Καταρχάς, υπογραμμίζει ότι η Επιτροπή παραγνωρίζει το γεγονός ότι η βαθμολογία που έχει λάβει η La Poste απορρέει από τον τρόπο κατά τον οποίο αντιλαμβάνονται οι οργανισμοί αξιολογήσεως τη στήριξη του Δημοσίου στο σύνολό της, πράγμα που προϋποθέτει τη συνεκτίμηση πλειόνων στοιχείων και όχι μόνον της υπάρξεως εγγυήσεως. Επισημαίνει, δεύτερον, ότι, ακόμη και ελλείψει τέτοιου είδους εγγυήσεως, η βαθμολογία που θα έδιναν στη La Poste οι οργανισμοί αξιολογήσεως, οι οποίοι προσδίδουν ιδιαίτερη σημασία στο γεγονός ότι η εταιρία είναι κρατική, θα παρέμενε αμετάβλητη. Ακριβώς όπως και οι εν λόγω οργανισμοί, η Επιτροπή δεν διέκρινε σαφώς μεταξύ του τι εμπίπτει στη νομική μορφή της La Poste και των συνεπειών που απορρέουν από το ιδιοκτησιακό της καθεστώς.

114 Η επιχειρηματολογία της Γαλλικής Δημοκρατίας δεν μπορεί να γίνει δεκτή.

115 Καταρχάς, επιβάλλεται η επισήμανση ότι η Επιτροπή δεν αμφισβητεί ότι, πέραν της κρατικής εγγυήσεως της οποίας είναι δυνατό να απολαύει επιχείρηση, για τη βαθμολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας λαμβάνεται υπόψη το σύνολο των παραμέτρων που πιστοποιούν την προσδοκώμενη στήριξη από το κράτος (βλ. αιτιολογική σκέψη 280 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

116 Περαιτέρω, η Γαλλική Δημοκρατία δεν κατόρθωσε να ανατρέψει τη διαπίστωση, η οποία πραγματοποιήθηκε βάσει εγγράφων περί εφαρμοστέας μεθόδου καταρτισμένων από οργανισμούς αξιολογήσεως, κατά την οποία οι οργανισμοί αξιολογήσεως προσδίδουν γενικώς ιδιαίτερη σημασία στο νομικό καθεστώς που διέπει τους βαθμολογούμενους φορείς και, εν προκειμένω, στο γεγονός ότι είχε τη νομική μορφή EPIC.

117 Κατόπιν των προεκτεθέντων, ο τρίτος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

Επί του πρώτου λόγου, που αντλείται από πλάνη περί το δίκαιο καθόσον η Επιτροπή δεν απέδειξε επαρκώς την ύπαρξη κρατικής ενισχύσεως

118 Η Γαλλική Δημοκρατία υποστηρίζει ότι η Επιτροπή δεν τήρησε ούτε τους κανόνες περί κατανομής του βάρους αποδείξεως ούτε τους κανόνες σχετικά με τον βαθμό αποδείξεως, τους οποίους υποχρεούται να εφαρμόζει στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων. Η Επιτροπή βάσισε, μεταξύ άλλων, και κατά παράβαση των νομολογιακώς καθιερωμένων αρχών, τον έλεγχό της σε αρνητικά τεκμήρια, εικασίες και αυθαίρετα συμπεράσματα και, κατά συνέπεια, παρέλειψε να αποδείξει θετικώς την ύπαρξη ενισχύσεως υπέρ της La Poste. Τούτο συνέβη τόσο στο πλαίσιο της αποδείξεως της υπάρξεως έμμεσης εγγυήσεως του Γαλλικού Δημοσίου υπέρ της La Poste (βλ. αιτιολογικές σκέψεις 129, 134, 136, 152, 154, 160, 161, 165, 169, 179, 195, 202 και 251) όσο και στο πλαίσιο του ελέγχου για τη διαπίστωση της υπάρξεως τυχόν πλεονεκτήματος, και τούτο εξετάζοντας ειδικώς, όπως επιτάσσει η νομολογία, τα αποτελέσματα του επίμαχου μέτρου. Συναφώς, δεν αρκεί να αποδειχθεί ότι από το εν λόγω μέτρο «είναι δυνατό» να προκύψει πλεονέκτημα προκειμένου αυτό να χαρακτηρισθεί κρατική

ενίσχυση, και ειδικότερα υφιστάμενη ενίσχυση. Τέλος, η Γαλλική Δημοκρατία υποστηρίζει, στο υπόμνημα απαντήσεως, ότι η Επιτροπή παρέλειψε να αποδείξει ότι το υποτιθέμενο πλεονέκτημα, του οποίου απήλαυε η La Poste απέρρεε από μεταφορά κρατικών πόρων.

119 Από τη νομολογία προκύπτει ότι η Επιτροπή δεν δύναται να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι μια επιχείρηση επωφελήθηκε πλεονεκτήματος το οποίο συνιστά κρατική ενίσχυση στηριζόμενη απλώς σε αρνητικό τεκμήριο, θεμελιούμενο στην έλλειψη πληροφοριών ικανών να στηρίξουν αντίθετο συμπέρασμα, στην περίπτωση που δεν υφίστανται άλλα στοιχεία από τα οποία να προκύπτει καταφατικώς η ύπαρξη ενός τέτοιου πλεονεκτήματος. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή υποχρεούται τουλάχιστον να διασφαλίζει ότι τα διαθέσιμα στοιχεία, καίτοι ελλιπή και αποσπασματικά, συνιστούν επαρκή βάση προς συναγωγή του συμπεράσματος ότι επιχείρηση επωφελήθηκε πλεονεκτήματος το οποίο συνιστά κρατική ενίσχυση (βλ., κατ' αυτή την έννοια, απόφαση του Δικαστηρίου της 17ης Σεπτεμβρίου 2009, C-520/07 P, Επιτροπή κατά MTU Friedrichshafen, Συλλογή 2009, σ. I-8555, σκέψη 56).

120 Συναφώς, η φύση των αποδεικτικών στοιχείων που πρέπει να προσκομίσει η Επιτροπή εξαρτάται, σε μεγάλο βαθμό, από τη φύση του σχεδιαζόμενου κρατικού μέτρου. Όσον αφορά, συγκεκριμένα, την απόδειξη της υπάρξεως έμμεσης κρατικής εγγυήσεως, αυτή μπορεί να συναχθεί από δέσμη συγκλινόντων στοιχείων αδιαμφισβήτητης αξιοπιστίας και συνοχής, τα οποία προκύπτουν ιδίως από ερμηνεία των εφαρμοστέων διατάξεων της εθνικής νομοθεσίας και, συγκεκριμένα, από τις έννομες συνέπειες που απορρέουν από το νομικό καθεστώς της δικαιούχου επιχειρήσεως. Συναφώς, προκειμένου να αποδειχθεί ότι το Δημόσιο παρέχει έμμεση οικονομική εγγύηση, μη προβλεπόμενη εξ ορισμού ρητώς από την εθνική νομοθεσία, σε επιχείρηση διεπόμενη από ειδικό νομικό καθεστώς, είναι δυνατό να θεωρηθεί ότι υπηρεσιακά έγγραφα και ερμηνευτικές εγκύκλιοι έχουν αποφασιστική σημασία.

121 Εν προκειμένω, από τις εκτιμήσεις που αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο του δεύτερου λόγου ακυρώσεως προκύπτει ότι η Επιτροπή εξέτασε πράγματι κατά πόσον υπήρχε απεριόριστη κρατική εγγύηση υπέρ της La Poste. Έλαβε υπόψη πλείονα συγκλίνοντα στοιχεία, τα οποία αποτέλεσαν επαρκή βάση, ώστε να αποδειχθεί ότι η La Poste απήλαυε, εκ μόνης της νομικής της μορφής ως EPIC, έμμεσης και απεριόριστης κρατικής εγγυήσεως. Οι αντικειμενικές αυτές ενδείξεις συνάγονται, πρώτον, από το γεγονός ότι η La Poste δεν υπόκειται στο κοινό δίκαιο δικαστικής εξυγιάνσεως και εκκαθαρίσεως των προβληματικών επιχειρήσεων (αιτιολογική σκέψη 117 της προσβαλλομένης αποφάσεως), δεύτερον, από το γεγονός ότι ο νόμος 80-539 που διέπει τη La Poste δεν παράγει τις ίδιες συνέπειες με το κοινό δίκαιο εξυγιάνσεως και εκκαθαρίσεως προβληματικών επιχειρήσεων και περιάγει τους δανειστές των EPIC σε ευνοϊκότερη θέση έναντι αυτής των δανειστών νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου (αιτιολογικές σκέψεις 148 έως 180 της προσβαλλομένης αποφάσεως) και, τρίτον και επικουρικώς, από το γεγονός ότι «στην απίθανη περίπτωση κατά την οποία η διαδικασία που προβλέπει ο νόμος [80-539] δεν θα επέτρεπε την εξόφληση του δανειστή» (αιτιολογική σκέψη 184 της προσβαλλομένης αποφάσεως), αυτός θα μπορούσε να ικανοποιηθεί επικαλούμενος αστική ευθύνη του Δημοσίου (αιτιολογικές σκέψεις 185 έως 222 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

122 Το γεγονός ότι η Επιτροπή θεώρησε σκόπιμο να αποδείξει, προς απάντηση στα επιχειρήματα που προέβαλαν οι γαλλικές αρχές στο πλαίσιο της διοικητικής διαδικασίας, ότι το γαλλικό δίκαιο ουδόλως απέκλειε την ύπαρξη έμμεσης εγγυήσεως του Δημοσίου υπέρ των EPIC (βλ. αιτιολογικές σκέψεις 120 έως 138 της προσβαλλομένης αποφάσεως), αποτελεί απλώς και μόνον την αφετηρία της συλλογιστικής που η Επιτροπή εξέθεσε σαφώς στις αιτιολογικές σκέψεις 116 έως 255 της προσβαλλομένης αποφάσεως. Συνεπώς, δεν μπορεί να υποστηριχθεί ότι η Επιτροπή βασίσθηκε, προς τους σκοπούς της αποδείξεως αυτής, απλώς σε αρνητικά τεκμήρια και αυθαίρετα συμπεράσματα. Όπως αναφέρθηκε στη σκέψη 71 ανωτέρω, η Επιτροπή παρέπεμψε ρητώς σε υπηρεσιακό έγγραφο του Conseil d'État του 1995 (αιτιολογική σκέψη 139 της προσβαλλομένης αποφάσεως) καθώς και στην από 22 Ιουλίου 2003 γνωμοδότηση του Γάλλου Υπουργού Οικονομίας, Οικονομικών και Βιομηχανίας (αιτιολογικές σκέψεις 146 έως 147 της προσβαλλομένης αποφάσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως), έγγραφα διατυπωμένα κατά τρόπο απαλλαγμένο αμφισημιών.

123 Ομοίως, η Επιτροπή παρέσχε επαρκή στοιχεία προκειμένου να αποδείξει ότι η εγγύηση αυτή συνιστούσε πλεονέκτημα. Όσον αφορά την απόδειξη των πραγματικών συνεπειών του επίμαχου μέτρου, από τη νομολογία προκύπτει ότι η Επιτροπή δεν είναι υποχρεωμένη να προβεί στην απόδειξη αυτή όσον αφορά ήδη χορηγηθείσες ενισχύσεις [βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 1ης Ιουνίου 2006, C-442/03 P και C-471/03 P, P & O European Ferries (Vizcaya) και Diputación Foral de Vizcaya κατά Επιτροπής, Συλλογή 2006, σ. I-4845, σκέψη 110 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Δεν είναι σκόπιμο, συναφώς, να γίνει οποιαδήποτε διάκριση μεταξύ των υφιστάμενων ενισχύσεων και των παράνομων ενισχύσεων.

124 Εξάλλου, ευλόγως τεκμαίρονται οι πραγματικές συνέπειες του πλεονεκτήματος που συνεπάγεται η εγγύηση του Δημοσίου. Τέτοιου είδους εγγύηση παρέχει στον δανειζόμενο τη δυνατότητα να εξασφαλίζει χαμηλότερα επιτόκια δανεισμού ή να παράσχει λιγότερες ασφάλειες. Από τη νομολογία προκύπτει ότι ακόμη και πλεονέκτημα το οποίο χορηγείται μέσω δυνητικής πρόσθετης επιβαρύνσεως του Δημοσίου θα μπορούσε να συνιστά κρατική ενίσχυση (απόφαση του Δικαστηρίου της 1ης Δεκεμβρίου 1998, C-200/97, Ecotrade, Συλλογή 1998, σ. I-7907, σκέψη 43, και απόφαση του Πρωτοδικείου της 13ης Ιουνίου 2000, T-204/97 και T-270/97, EPAC κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. II-2267, σκέψη 80). Στην περίπτωση αυτή εμπίπτουν κατά κανόνα οι εγγυήσεις που σχετίζονται γενικώς με δάνειο ή άλλου είδους υποχρέωση οικονομικής φύσεως που συνομολογείται μεταξύ δανειζόμενου και δανειστή.

125 Συνεπώς, και ο πρώτος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

126 Από το σύνολο των προεκτεθεισών εκτιμήσεων προκύπτει ότι η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της.

Επί των δικαστικών εξόδων

127 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα. Δεδομένου ότι η Επιτροπή ζήτησε την καταδίκη της Γαλλικής Δημοκρατίας στα δικαστικά έξοδα και η τελευταία αυτή ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την προσφυγή.

2) Η Γαλλική Δημοκρατία καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα.

Kanninen
Wahl
Soldevila Fragoso

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 20 Σεπτεμβρίου 2012.

(υπογραφές)